

ПРОТОКОЛ

№ 210

София, 27.10.2016 година

Днес, 27.10.2016 г. от 10:06 ч. се проведе закрито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Ремзи Осман, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова, Валентин Петков и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, Р. Тахир – началник на отдел „Цени, лицензи и пазари – природен газ“, А. Иванова - началник на отдел „Контрол и решаване на спорове-природен газ“ и експерти на КЕВР.

Председателят установи, че няма възражения по проекта за дневен ред и няма други предложения, както и няма правни пречки за провеждане на заседанието, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад и проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с природен газ.

Работна група: Елена Маринова, Агапина Иванова, Ремзия Тахир, Мариана Сиркова, Милен Димитров, Росица Тодорова, Виктория Джерманова, Снежана Станкова, Сирма Денчева и Ваня Василева

2. Доклад относно проект на Правила за балансиране на пазара на природен газ и проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Работна група: Ремзия Тахир; Агапина Иванова; Елена Маринова; Грета Дечева; Михаела Андреева; Боряна Станчева; Снежана Станкова; Виктория Джерманова; Мариана Сиркова; Милен Димитров; Сирма Денчева; Ваня Василева

И. Н. Иванов отбеляза, че материалите по т. 1 от дневния ред са били изпратени преди седмица, на 20 октомври, а по т.2 – на 18 октомври, за да има възможност всеки да се запознае с тях.

По т.1. Комисията разгледа доклада относно Проект на Правила за търговия с природен газ.

В Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е постъпило писмо с вх. № Е-15-45-46 от 01.09.2016 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД, съдържащо предложения за актуализация на Правила за търговия с природен газ (ПТПГ) и Правила за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 9 от Закона за енергетиката (ЗЕ), в правомощията на КЕВР е да приема правила за търговия с природен газ по предложение на енергийните предприятия, както и технически правила на съответните мрежи и системи, включващи правила за сигурност и надеждност. На основание чл. 173 от ЗЕ, сделките с природен газ се извършват въз основа на писмени договори при спазване на разпоредбите на ЗЕ и на ПТПГ, приети от комисията. В съответствие с чл. 173, ал. 2, чл. 176, ал. 5, чл. 180, чл. 187, ал. 4 и чл. 188 от ЗЕ с проекта на Правила за търговия с природен газ се регламентират: редът и начинът за администриране на сделките с природен газ; условията и редът за организиране балансирането на пазара на природен газ; редът за смяна на доставчик на природен газ; условията и редът за обслужване на средствата за търговско измерване.

С писмо изх. № Е-15-45-46 от 09.09.2016 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД е уведомено, че следва да представи конкретни предложения, ведно с мотиви към всяко предложение за изменение и/или допълнение на съответните разпоредби от Правилата.

С писмо вх. № Е-15-45-46 от 16.09.2016 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД е представило обосновка на всяко направено предложение за изменение и допълнение на ПТПГ.

С писмо вх. № Е-15-20-41 от 21.09.2016 г. в КЕВР е постъпило предложение от „Булгаргаз“ ЕАД за изменение и допълнение на ПТПГ.

Със Заповед № З-Е-154 от 12.09.2016 г. е сформирана работна група, която да извърши преглед и анализ на предложенията за изменение и допълнение на ПТПГ и да изготви доклад и проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с природен газ.

Резултатите от извършения анализ на направените предложения за изменение и допълнение на ПТПГ са отразени в настоящия доклад и в таблица, приложение към доклада, съдържаща становище и мотиви относно приемането или отхвърлянето на предложенията.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е направило предложение за изменение на: разпоредби от Глава трета „Балансиране на пазара на природен газ“ с оглед внесените за одобрение в КЕВР проекти на Правила за балансиране на пазара на природен газ и Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс; разпоредби от Глава четвърта „Разпределение на пренесените количества“ и дефинициите в Допълнителната разпоредба за „газов ден“, „газов месец“ и „газова година“. Основните мотиви на дружеството са свързани с необходимостта от постигане на съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи (Регламент (ЕС) № 312/2014, регламента) и с оглед практиката по прилагане на действащите разпоредби на ПТПГ, в т.ч. относно разпределението на количествата пренесен природен газ по ползватели на точките с повече от един ползвател на мрежите. Според дружеството, предвид прякото приложение на регламента, е налице необходимост от синхронизиране на разпоредбите с оглед избягване на предпоставки за противоречия между процедурите, предвидени за вътрешните входни и изходни точки на газопреносните мрежи и процедурите, предвидени за точките на междусистемно свързване.

Приетите като правилни и обосновани предложения на „Булгартрансгаз“ ЕАД за изменение и допълнение на ПТПГ, както и тези на работната група, са отразени в изготвения проект на Правила за изменение и допълнение на ПТПГ. Въз основа на извършения анализ, са направени съответни изменения и допълнения на ПТПГ в следните насоки:

В съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 312/2014, отпада посочване на измерването в „хил. куб. м“ като реквизит от минимално изискуемото съдържание на уведомлението за сключен договор за доставка. В тази връзка е въведено ново понятие в Допълнителната разпоредба за „количество природен газ“.

Създава се разпоредба, чрез която нормативно се осигурява възможност за сключване на сделки посредством електронно договаряне в реално време с оглед изискванията на европейското законодателство и въвеждането на виртуални търговски точки на газопреносните мрежи.

В Глава трета „Балансиране на пазара на природен газ“ са направени изменения и допълнения с оглед прецизиране на режима за балансиране, като е въведена изрична препащаща разпоредба към Правилата за балансиране на пазара на природен газ по отношение на реда, начина и сроковете за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос. Прецизирана е разпоредбата, регламентираща действията по балансиране, като същите са изброени в реда на използване на продуктите съгласно член 9, параграф 1 от регламента, съгласно който операторът: отдава предимство на използването на нематериални продукти пред всички други налични краткосрочни стандартизирани продукти, когато и доколкото е целесъобразно; използва другите краткосрочни стандартизирани продукти, при изпълнението на определени условия; използва услуги по балансиране само когато краткосрочните стандартизирани продукти няма да бъдат или вероятно няма да бъдат подходящи за поддържане на преносната мрежа в експлоатационните ѝ граници.

В Глава четвърта „Разпределение на пренесените количества“ са направени изменения и допълнения. Създадена е разпоредба, даваща възможност доставящо предприятие да разпредели количествата, предадени на ползвателите в точката на присъединяване посредством протокол. Отпада възможността разпределението на количествата на пункт за приемане/предаване на природен газ да се извършва съгласно протоколите на всеки един ползвател на пункта с присъединения клиент за доставени количества природен газ в случаите, когато на този пункт има само един присъединен клиент, доколкото урежда частен случай на възможността за разпределение съгласно протокол между всички ползватели на пункта. Прецизирани са разпоредбите относно сроковете и процедурата за извършване на разпределението на количествата природен газ, които кореспондират с реда, начина и сроковете за извършване на дейността балансиране. Създадена е нова разпоредба, уточняваща процедурата, която се следва при месечното разпределение на количествата природен газ.

В Допълнителната разпоредба са направени изменения и допълнения, като определенията са синхронизирани с изискванията на Регламент (ЕС) № 984/2013 на Комисията от 14 октомври 2013 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределение на капацитет в газопреносни системи и за допълнение на Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 312/2014.

Прилагането на проекта на Правила за търговия с природен газ не е обвързано с разходи за държавния бюджет, поради което не се и изисква финансова обосновка по смисъла на Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Във връзка с гореизложеното, при одобряване от страна на КЕВР на проект на Правила за търговия с природен газ, следва да бъде проведена процедурата съгласно Закона за нормативните актове, Административно-процесуалния кодекс и ЗЕ. Проектът на Правила за търговия с природен газ следва да бъде публикуван на интернет страницата на

КЕВР, ведно с мотиви или доклада, както и на Портала за обществени консултации. Следва да бъде проведено обществено обсъждане на проекта и на заинтересованите лица да бъде предоставен поне минималния законоустановен срок за изразяване на становища и предложения по проекта.

Изказвания по т.1:

Докладва Е. Маринова. Това е нормативен акт, който се допълва и изменя от Комисията по предложение на заинтересованите енергийни предприятия. Предложение за изменение и допълнение на ПТПГ са постъпили от „Булгартрансгаз“ ЕАД и „Булгаргаз“ ЕАД. Тези предложения са анализирани и мотивите във връзка с тях са изложени в таблица, която е представена на Комисията. Работната група предлага да бъдат направени изменения и допълнения, които са концентрирани в пет групи.

В съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 312 за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи, проектът, който е представен за разглеждане, предлага да отпадне посочването на измерването в „хил. куб. м“ като реквизит от минимално изискуемото съдържание на уведомлението за сключен договор за доставка. В тази връзка е въведено ново понятие в Допълнителната разпоредба на Правилата.

В проекта е създадена нова разпоредба, чрез която да се осигури възможност за сключване на сделки посредством електронно договаряне в реално време с оглед изискванията на европейското законодателство и въвеждането на виртуални търговски точки на газопреносните мрежи.

Направени са изменения и допълнения с оглед прецизиране на режима за балансиране, които основно се съдържат в Правилата за балансиране и също следва да бъдат приети. По този повод е въведена изрична преpraщаща разпоредба към тези правила, както и е допълнена регламентацията, въз основа на която са регламентирани действията по балансиране, с оглед постигане на съответствие с разпоредбата на чл.9, параграф 1 от Регламент № 312

Създадена е разпоредба, даваща възможност доставящо предприятие да разпредели количествата, предадени на ползвателите в точката на присъединяване, посредством съответните протоколи. Прецизирани са разпоредбите относно сроковете и процедурата за извършване на разпределението на количествата природен газ, така че да кореспондират с реда, начина и сроковете за извършване на дейността балансиране.

В Допълнителната разпоредба са направени изменения и допълнения, като определенията са синхронизирани с изискванията на Регламент № 984.

Работната група предлага Комисията да приеме доклада, да приеме проект на Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с природен газ. Да насрочи обществено обсъждане на този проект, като определи датата и часа, които да бъдат публикувани на интернет страницата на КЕВР. Във връзка с откритата процедура проектът на Правилата да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията и на Портала за обществени консултации, което е в изпълнение на ЗНА.

И. Н. Иванов даде думата за въпроси и изказвания.

А. Йорданов засегна група от разпоредби в по-глобален аспект. Това са разпоредбите, свързани с разпределението на природен газ, когато мястото на доставка е за повече от един потребител или т.н. общи точки за мерене. Той отбеляза, че очевидно такова е предложението на енергийните дружества, но изрази опасение, че това легализира известна несправедливост по отношение и на измерването, позволява и вторично разпределение на количества природен газ. Той не е сигурен, с оглед дългосрочната енергийна политика и регулаторната политика в тази посока, дали това е добрата визия. Той изразява само опасенията си без да има конкретно предложение. Това може да се обобщи като известна подкрепа за съществуването на т.н. гроздове.

И. Н. Иванов попита изменението, което е в Четвърта глава „Разпределение на пренесените количества“, дали е поради необходимостта от хармонизиране или е в резултат на предложенията на „Булгартрансгаз“ ЕАД и „Булгаргаз“ ЕАД.

М. Димитров отговори, че съществуващата инфраструктура не позволява друг начин, тъй като директен газопровод или разпределително предприятие, присъединено към газопреносната мрежа на съответния АГРС, измервателната линия е една. Измерването е едно през един разходомер. Във връзка със задълженията за предоставяне на достъп до дадена инфраструктура, в този случай също има няколко ползвателя, на които следва да ми се разпределя количеството. Начинът е чрез протокол, инфраструктурата не позволява друг начин. За да е отделен разходомерът, трябва да има успоредни тръби, което е икономически неефективно да се изгражда.

И. Н. Иванов обобща, че трябва да има протокол за разпределение между всичките ползватели на съответната точка.

М. Димитров потвърди това. Тези случаи уреждат не винаги т.н. гроздове.

А. Йорданов каза, че тези технически аргументи са му добре известни, както и завареното състояние. Направено е доста за изясняване на правната уредба в тази посока, но продължава да го притеснява това, че между националните подзаконовни актове и закона, и съответно директивата и регламентите, има разминаване в терминологията, и то в частта директни присъединителни газопроводи, затворени системи и т.н. Това позволява проблеми при синхронизиране на българското законодателство с европейското. Йорданов мисли, че като глобална посока това може да се окаже проблем. Законът следва да търси друго решение в съответствие с европейското законодателство.

И. Н. Иванов каза, че Комисията започва процедура по изменение на Правилата и на общественото обсъждане ще се чуе мнението на ползвателите и техните аргументи. Сегашният проект не е финално решение на КЕВР.

И. Н. Иванов счита, че в тези промени до голяма степен са отразени изискванията, които са от трите регламента - Регламент (ЕО) № 715/2009, Регламент (ЕС) № 312/2014 и Регламент (ЕС) № 984/2013, което е било задължение на Комисията да го направи. Иванов припомни, че има наказателна процедура и едно от предпоставките да бъде прекратена или по-ниска санкцията към страната е да се покаже, че е хармонизирано изцяло законодателството в сектора „Природен газ“ с европейската Директива, газовата Директива 73/2009, както и с произтичащи регламенти от тази директива.

И. Н. Иванов установи, че няма други изказвания, прочете проекта на решение и го подложи на гласуване.

С оглед гореизложеното и на основание чл. 14, чл. 21, ал. 1, т. 9, във връзка с чл. 173, ал. 1 от Закона за енергетиката, чл. 43, ал. 1 и ал. 6, чл. 49 и чл. 51 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, Комисията

Р Е Ш И:

1. Приема доклад относно проект на Правила за търговия с природен газ;
2. Приема проект на Правила за търговия с природен газ;
3. Насрочва обществено обсъждане на проекта на Правила за търговия с природен газ на 02.11.2016 г. от 10:00 ч.;
4. За участие в общественото обсъждане да бъдат поканени представители на заинтересованите лица;
5. Датата и часът на общественото обсъждане да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране.
6. Проектът на Правила за търговия с природен газ да бъде публикуван на интернет страницата на Комисията, ведно с доклада и съгласувателната таблица, и на Портала за обществени консултации.

В заседанието по **точка първа** участват председателят Иван Н. Иванов и членовете на Комисията Ремзи Осман, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова, Валентин Петков.

Решението е взето със **седем гласа „за“**, от които **четири гласа** (Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова) на членовете на Комисията със стаж в енергетиката.

По т.2. Комисията разгледа доклад относно проект на **Правила за балансиране на пазара на природен газ и проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, на „Булгартрансгаз“ ЕАД.**

В Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е постъпило предложение с вх. № Е-15-45-40 от 21.07.2016 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД за одобрение на проект на Правила за балансиране на пазара на природен газ и проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, ведно с проекти на същите и обосновка относно налагане на задължения в рамките на деня по член 25, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи (Регламент (ЕС) № 312/2014).

„Булгартрансгаз“ ЕАД посочва, че проектите на Правила за балансиране на пазара на природен газ, Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс и Договор за покупка и продажба на природен газ за балансиране са одобрени от Управителния съвет на дружеството с Решение по Протокол УС № 121 от 01.03.2016 г. и са публикувани на интернет страницата на оператора на газопреносна мрежа (ОПС) с оглед провеждане на публична консултация със заинтересованите страни. След проведената в периода 11.03.2016 г. - 15.04.2016 г. консултация по цитираните проекти, са постъпили предложения и становища от: „Агрополихим“ АД, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК), DEPA S. A., „Дексия България“ ООД, „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД, ENGIE, ЕФЕТ и „Овергаз Инк.“ АД. Дружеството е отразило преценените като целесъобразни предложения и становища в проектите, за което е представило мотиви и подробна информация в постъпилото предложение с вх. № Е-15-45-40 от 21.07.2016 г. Приложените за одобрение от КЕВР изменени проекти са одобрени от Управителния съвет на дружеството с решение по Протокол УС № 150 от 18.07.2016 г.

Със Заповед № 3-Е-137 от 27.07.2016 г. е сформирана работна група, която да извърши преглед на предложените проекти на Правила за балансиране на пазара на природен газ и на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс с оглед установяване съответствието им с изискванията на Правилата за търговия с природен газ (ПТПГ) и с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 312/2014.

Съгласно чл. 188 и чл. 189 от Закона за енергетиката (ЗЕ), операторът на газопреносната мрежа администрира сделките по свободно договорени цени с природен газ и организира балансирането на пазара на природен газ в съответствие с ПТПГ, като е страна по всички сделки за балансиране на пазара на природен газ. На основание чл. 12, ал. 1 и ал. 3 от ПТПГ, ОПС организира балансирането на пазара на природен газ на дневна база, като сключва сделки за покупка и продажба на природен газ за балансиране, администрира сделките, като осигурява навременна и надеждна информация за сключване на сделките за балансиране и определя дисбалансите, за които трябва да бъде закупен или продаден природен газ за балансиране.

На основание чл. 12, ал. 8 от Правилата за търговия с природен газ, балансирът разработва и представя за одобрение в КЕВР Правила за балансиране на пазара на природен газ. Сделките за покупка и продажба на природен газ за балансиране се сключват от балансирът с ползвателите на мрежата по цени, определени по методиката по

чл. 11, ал. 3 от ПТПГ. Съгласно чл. 11, ал. 3 от ПТПГ тази методика, определяща начина на изчисляване на размера на дневния дисбаланс, както и на цените за положителен и отрицателен дисбаланс, се предлага от балансьора и подлежи на одобрение от КЕВР.

С Регламент № 312/2014 се установява Мрежов кодекс, в който се определят правилата за балансирането на пазара на природен газ, в т.ч. свързаните с мрежата правила за процедурите по заявяване, таксите при дисбаланс, процедурите по сетълмент във връзка с дневната такса за дисбаланс и оперативното балансиране между мрежите на операторите на преносни системи. Установените с регламента правила за балансиране отразяват действителните потребности на системата, като отчитат наличните ресурси на ОПС и предвиждат стимули за потребителите на мрежата да балансират ефикасно балансовите си портфолия. Членове 47-50 от Регламент (ЕС) № 312/2014 и Глава трета, Раздел III от ПТПГ дават възможност, при липса на достатъчна ликвидност на краткосрочния пазар на природен газ на едро, ОПС да прилагат целесъобразни временни мерки за балансиране до достигане на достатъчна ликвидност на пазара и създаване на действаща борса за енергия. Съгласно чл. 19 от ПТПГ, ОПС може да предложи на КЕВР за одобрение доклад относно прилагане на временни мерки съгласно Регламент (ЕС) № 312/2014. При прилагане на временни мерки цената на дневния дисбаланс може да бъде изчислявана съгласно методиката по чл. 11, ал. 3 от ПТПГ или в съответствие с доклада чрез административно регулиране, приближаване до пазарната цена или определяне въз основа на сделки на платформа за балансиране.

В тази връзка следва да се има предвид, че с Решение № ВМ-1 от 29.09.2015 г. на КЕВР и на основание чл. 46, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 312/2014 и чл. 19, ал. 3 от ПТПГ, е одобрен доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагане на временни мерки по Регламент № 312/2014, а именно: алтернатива на платформа за балансиране, такса за временен дисбаланс, толеранс/допустимо отклонение. В одобрения доклад, в частта за прилагане на мярката „временна такса за дисбаланс“ е предвидено, че методиката за изчисляване на временните такси за дисбаланс следва да бъде одобрена от КЕВР по предложение на ОПС. Съгласно член 20 от Регламент № 312/2014, ОПС представя методиката за изчисляване на таксата при дневен дисбаланс, която ще се прилага в неговата зона за балансиране, за одобрение от националния регулаторен орган. След като бъде одобрена, методиката за изчисляване на таксата при дневен дисбаланс се публикува на съответната интернет страница. В методиката за изчисляване на таксата при дневен дисбаланс се определя: изчислението на размера на дневния дисбаланс по член 21 и изчислението на приложимата цена по член 22 от регламента, както и всякакви други необходими параметри.

След проучване на предложените от „Булгартрансгаз“ ЕАД проекти на Правила за балансиране на пазара на природен газ и на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, включително за съответствие с разпоредбите на националното законодателство, се установи следното:

I. Проект на Правила за балансиране на пазара на природен газ (ПБППГ, Правилата)

ПБППГ са структурирани в девет глави, Допълнителни разпоредби и Преходни и заключителни разпоредби.

1. ПБППГ имат за цел създаването на режим на балансиране при отчитане на временните мерки съгласно Доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагане на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014, одобрен с Решение № ВМ-1 от 29.09.2015 г. на КЕВР. Балансьорът извършва търговско балансиране на пазара на природен газ, което представлява компенсиране на разликите между количеството природен газ, подадено от даден ползвател на газопреносната мрежа на входните точки, и количеството природен газ, изтеглено от този ползвател през изходните точки на мрежата за един газов ден. Балансьорът купува и продава природен газ за балансиране с цел покриване на индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи.

ОПС е отговорен за физическото балансиране на системата, което представлява съвкупност от дейности, чрез които се осигурява ефективното функциониране на преносната мрежа в реално време, така че по всяко време урежда преноса на природен газ от входните точки на преносната мрежа до изходните, с оглед преносната система да бъде експлоатирана ефективно, безопасно и по недискриминационен начин за всички мрежови ползватели. Физическото балансиране включва дейности, свързани с физическо компенсирание на търговски дисбаланси (остатъчно балансиране на търговски дисбаланси) и дейности, свързани с осигуряване на оперативния интегритет на мрежата (оперативни мерки). В този смисъл, физическото балансиране на мрежата е функция на търговското балансиране.

ПБППГ предвиждат, че ползвателите са отговорни за осигуряването на баланс между входящите и изходящите потоци в своето балансово портфолио, като, за да намалят размера на своя дисбаланс, могат да търгуват с природен газ на виртуална търговска точка. За допуснатите от ползвателите дневни дисбаланси се предвижда заплащане на такса.

ПБППГ цели да бъдат отразени действителните нужди на системата, като се отчетат наличните ресурси на оператора. Ползвателите са стимулирани да балансират ефективно своите балансови портфолия. ПБППГ въвеждат и финансово изчистване на възникналите дневни дисбаланси на ползвателите, като се използва толеранс, а остатъчното балансиране се изпълнява чрез действия за балансиране от оператора. Предвидени са правила, свързани с изпълнение на задълженията на оператора да осигурява необходимата информация на ползвателите, за да имат възможност да предприемат коригиращи действия за промяна на потока в рамките на деня, с цел ефективно управление на риска, свързан с режима на балансиране. Предвижда се Правилата да се прилагат по отношение на националната и транзитната балансови зони, за които се създават отделни виртуални търговски точки, поради ограничения капацитет между двете балансови зони към момента, както и вследствие на спецификите им на работа.

Предложените ПБППГ уреждат обществените отношения, свързани с процедурата за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос в точките на междусистемно свързване; процедура за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос в трансгранични точки с трети държави и вътрешни входни и изходни точки на газопреносните мрежи; обмен на данни с ползвателите; предоставяне на информация относно балансовия статус на мрежовите ползватели; въвеждане на виртуална търговска точка за всяка от балансовите зони; разпределяне на дисбаланси по ползватели, сетълмент и фактуриране на дисбаланси; оперативно балансиране; задължения в рамките на деня.

2. Глава втора от ПБППГ регламентира процедурата за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос в точките на междусистемно свързване. Посочено е минималното съдържание на заявките и коригиращите заявки в точките на междусистемно свързване. Съгласно реда за подаване на дневни заявки, ползвателите имат правото да подават до оператора дневна заявка за газов ден D не по-късно от 15:00 ч. в газов ден D-1, като операторът взема предвид последната дневна заявка, която е получил от ползвателя преди 15:00 ч. в газов ден D-1. Сроктът за обработване на дневна заявка е от 15:00 ч. до 17:00 ч. в газов ден D-1. В този срок операторът изпраща съобщението за потвърдените количества до ползвателя. Редът за подаване на дневни коригиращи заявки дава възможност на ползвателите да подават дневни коригиращи заявки в срока за подаване на коригиращи заявки, който започва в 17:00 ч. в газов ден D-1 и изтича три часа преди края на газов ден D. Операторът започва цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки за газов ден D в началото на всеки час в рамките на този срок, като първият цикъл за обработване започва в 18:00 ч. в газов ден D-1. Редът и условията за отхвърляне на дневни заявки и дневни коригиращи заявки предвижда, че операторът може да отхвърли дневна заявка или дневна коригираща заявка до два часа от началото на срока

за обработване на дневна заявка или от началото на всеки цикъл за обработване на дневна коригираща заявка.

Описан е процесът на съгласуване на дневните заявки и дневните коригиращи заявки за точките на междусистемно свързване, който се извършва с операторите на съседни преносни системи. Този ред се прилага в случай, че операторите не са се съгласили на други условия в Споразумението за междусистемно свързване.

Изрично е предвидено, че операторът не може да отхвърли дневна заявка или дневна коригираща заявка на ползвател на мрежата, само защото предвидените входящи количества на този ползвател на мрежата не са равни на предвидените му изходящи количества. Подготвителният период за изпълнение на заявка или коригираща заявка от оператора е два часа от началото на срока за обработване на дневна заявка, съответно от началото на всеки цикъл за обработване на коригираща заявка.

Правилата предвиждат задължение за уведомяване на националния регулаторен орган и ползвателите за всяко предприето действие от оператора за промяна на количеството природен газ, заявено със заявка и дневна коригираща заявка. Такава промяната е допустима само в случай на извънредни обстоятелства или аварийни ситуации, когато има явна опасност за сигурността и стабилността на системата.

3. Глава трета от ПБППГ регламентира процедурата за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос в трансгранични точки с трети държави и вътрешни входни и изходни точки на газопреносните мрежи, която включва описание на съдържанието на заявките, реда за подаване на дневни заявки и дневни коригиращи заявки, реда и условията за отхвърляне на дневни заявки и дневни коригиращи заявки, подготвителен период за изпълнение на заявка или коригираща заявка от оператора.

4. Глава четвърта от ПБППГ урежда обмена на данни с ползвателите и начините за комуникация в процеса на подаване, обработване и потвърждаване на заявки и коригиращи заявки. Операторът въвежда и използва поне един от следните видове обмен на данни: основан на документи обмен на данни, при който данните се помещават във файлове, които се обменят автоматично между съответните информационни системи и интерактивен обмен на данни, при който данните се обменят в диалогов режим чрез уеб-базирано приложение посредством браузър.

5. Съгласно Глава пета от ПБППГ, операторът осигурява навременна и надеждна информация относно балансовия статус на мрежовите ползватели, чрез уеб-базиран клиентски портал - платформа за публикуване на данни и обмен на информация с мрежовите ползватели. Целта е да бъде осигурена възможност за всеки ползвател да предприема необходимите действия за коригиране на газовите си потоци за постигане на съответствие между количествата природен газ, които подава в газопреносната мрежа, и количествата, които изтегля от мрежата през съответния ден, така че да минимизира дисбаланса си и необходимостта от предприемане на действия по физическо (остатъчно) балансиране. Задължение на ползвателите на мрежата е да осигурят за своя сметка техническо оборудване и софтуер за обмен на данни с оператора на преносната мрежа. В случаите, когато разпределеното количество на ползвателя е равно на потвърденото, ОПС не е задължен да предоставя друга информация освен сведенията за потвърденото количество, а в останалите случаи, за ежедневно и неежедневно измервани входящи и изходящи количества, в газов ден D ОПС предоставя на ползвателите на мрежата най-малко два пъти на ден (в 12:30 ч. и в 16:30 ч.) актуализирани сведения за измерените или разпределената им част от измерените количества, най-малко за общите измервани входящи и общите изходящи потоци, като всяко актуализирано сведение се отнася до газовите потоци от началото на газов ден D. ОПС предоставя на всеки ползвател информация за разпределените му предварителни входящи и изходящи количества за газов ден D и за предварителния размер на дневния му дисбаланс, не по-късно от 13:00 часа на газов ден D+1. ОПС предоставя на всеки ползвател информация за разпределените му крайни входящи и изходящи количества и за крайния размер на дневния дисбаланс до 17,00 часа на 4-то число от месеца, следващ отчетния.

6. Глава шеста от ПБППГ регламентира режима на виртуалната търговска точка, като предвижда, че ОПС ще въведе и поддържа виртуални търговски точки (ВТТ) за всяка от балансовите зони на газопреносните мрежи на територията на Република България. Ползвателите на мрежата и търговците на природен газ могат да продават и купуват природен газ, използвайки ВТТ за съответната балансова зона, в това число с цел минимизиране на дисбалансите по своите балансови сметки. Предвидена е възможност операторът също да може да търгува природен газ на ВТТ при необходимост от предприемане на балансиращи действия от негова страна. Сделките за покупка и продажба на природен газ във ВТТ са по свободно договорени между страните цени. В този връзка ПБППГ предвиждат сключване на договор за участие на ВТТ между оператора от една страна и ползвателите и търговците от друга, който дава право на ползвателите и търговците да търгуват на ВТТ като регистрирани ползватели и да подават уведомления за смяна на собствеността на природния газ до оператора. Договорите за участие на ВТТ, които операторът сключва с ползвателите на мрежата, притежаващи капацитет за пренос, и с други регистрирани на ВТТ търговци на природен газ, се публикуват от оператора. На своята интернет страница операторът публикува и информация за виртуалната търговска точка.

Прехвърлянето на собствеността на природния газ между две балансови портфолия на регистрирани ползватели на ВТТ в рамките на една зона за балансиране се извършва чрез подаване на уведомления за сделка за продажба и за сделка за покупка, подавани до ОПС за съответния газов ден – за ден напред или в рамките на газовия ден. Времето за обработка на уведомленията за сделка от оператора е до два часа, след което на регистрирания ползвател се изпраща потвърждение по електронната поща. Когато количествата по уведомленията за сделка за покупка и за сделка за продажба не са равни, ОПС разпределя по съответните портфолия по-ниското от двете посочени количества в уведомленията за сделка.

7. Съгласно предвидения в Глава седма от ПБППГ начин за разпределяне на дисбаланси по ползватели, сетълмент и фактуриране на дисбаланси, балансьорът предоставя информация на уеб-базирания клиентски портал по отношение на статуса на балансовата сметка на ползвателите за газов ден D на ниво оперативна информация с цел да предприемат навременни корективни действия, а именно: да подадат коригиращи заявки или да сключат сделка за прехвърляне собствеността на природния газ на ВТТ за минимизиране на дисбаланса си за съответния ден. Балансьорът уведомява всеки ползвател за предварителния дневен дисбаланс за ден D, не по-късно от 13:00 часа на газов ден D+1. Балансьорът определя на всеки ползвател окончателен дисбаланс за всеки газов ден на предходния месец, след като се направят окончателните разпределения на входните и изходни количества за съответния ден по определена формула.

Всички дневни дисбаланси подлежат на финансово изчистване от/към балансовата сметка на съответния ползвател. Натрупаните по финансовата сметка такси за дисбаланс се изчистват към/от мрежовите ползватели на месечна база. Приложение в тази връзка намира Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс по чл. 11, ал. 3 от Правилата за търговия с природен газ. В началото на всеки месец финансовата сметка се нулира, като в нея започват да се натрупват дневните такси за дисбаланс за новия месец.

8. Глава осма от ПБППГ съдържа правила относно оперативното балансиране на газопреносната мрежа - физическо компенсирание на разликите между общите количества природен газ, доставени на входните точки на газопреносната мрежа, и общите количества природен газ, изтеглени от газопреносната мрежа за същия период. ОПС предприема действия за промяна на входящите или изходящите количества природен газ с цел да поддържа газопреносната мрежа в експлоатационните ѝ граници.

При наличие на физически дисбаланс на мрежата, операторът извършва действия за балансиране с цел поддържане на преносната мрежа в експлоатационните ѝ граници: сключва краткосрочни (за ден напред и в рамките на деня) сделки за прехвърляне собствеността на природен газ с другите участници на пазара за балансиране посредством

ВТТ, при най-ниска предложена цена при покупка и най-висока при продажба; съхранява и/или използва количества природен газ в газопреносната мрежа (лайнпек); съхранява и/или използва количества природен газ във/от съоръжение за съхранение на природен газ; използва услуги по балансиране, като има правото да сключва договори за доставка на газ на вход на газопреносната мрежа с максимален срок на действие 1 година, след провеждане на прозрачна, недискриминационна и пазарно основана процедура съобразно максималния размер на възможните дисбаланси на природен газ в газопреносната мрежа.

В Правилата е предвидено, че в случай на обективна невъзможност операторът да предприеме действия за балансиране и ако кумулативният дисбаланс на газопреносната мрежа надвиши определена от оператора граница, което води до невъзможност да се балансира физически преносната система и/или се застраши целостта и безопасната ѝ експлоатация, операторът предприема действия съобразно раздел VI от „Правилата за управление и технически правила на газопреносните мрежи“ и/или Наредба № 10 от 2004 г. за реда за въвеждане на ограничителен режим, временно прекъсване или ограничаване на производството или снабдяването с електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ.

9. В Глава девета от ПБППГ се предвижда възможността операторът да налага на ползвателите задължения в рамките на деня, за да бъдат стимулирани да управляват салдото по баланса си в рамките на деня, с цел гарантиране на целостта на преносната мрежа и минимизиране на необходимостта от извършване на действия за балансиране от оператора. Предлагат се разпоредби за въвеждане на задължения в рамките на деня за входните и изходните точки на националната и транзитната балансови зони, с цел установяване на стабилен режим на управление на газовите потоци, при който не се застрашава целостта и безопасната експлоатация на системата.

В тази връзка „Булгартрансгаз“ ЕАД е представило обосновка относно налагане на задължения в рамките на деня по член 25, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 312/2014.

След анализ на конкретните разпоредби на проекта на ПБППГ се установи следното:

Предложеният проект на Правила за балансиране на пазара на природен газ е изготвен в съответствие със Закона за енергетиката, Правилата за търговия с природен газ, както и със заложените общи принципи за балансиране и изискванията на Регламент (ЕС) № 312/2014, при отчитане на Доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагане на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014, одобрен с Решение № ВМ-1 от 29.09.2015 г. на КЕВР.

1. Глава първа, съдържаща общи положения:

В съответствие с Регламент (ЕС) № 312/2014, представеният проект на ПБППГ гарантира, че ползвателите на мрежата ще могат да отговарят за балансирането на балансовите си портфолия, за да минимизират необходимостта ОПС да предприема действия за балансиране. Правилата отразяват действителното състояние на българската газопреносна система, като отчитат наличните ресурси на оператора и предвиждат стимули за ползвателите на мрежата да балансират ефикасно балансовите си портфолия. В съответствие с Регламент (ЕС) № 312/2014 е предвидено въвеждане на правила, свързани с изпълнение на задълженията на оператора да осигурява необходимата информация на ползвателите, за да имат възможност да предприемат коригиращи действия за промяна на потока в рамките на деня, с цел ефективно управление на риска, свързан с режима на балансиране.

С оглед прецизност на разпоредбите и яснота на текстовете предлагаме да бъдат направени корекции:

- чл. 1, т. 1 и т. 2 са допълнени с „обработване, отхвърляне“ на заявки и коригиращи заявки с оглед пълнота;

- в чл. 1, т. 7 е заличен текста „чрез използване на услуги по балансиране“, тъй като осъществяването на оперативно балансиране се извършва чрез действия за балансиране, които са конкретно описани в Глава осма;

- чл. 1, т. 8 е заличена, тъй като с ПБППГ няма да се определят задълженията в рамките на деня, предвид факта, че налагането на тези задължения е отделна процедура по Регламент (ЕС) № 312/2014;

- заличен е чл. 2, тъй като основанията за приемане на ПБППГ са посочени изрично в § 2 от Преходни и заключителни разпоредби на проекта;

- нанесени са редакционни корекции с оглед избягване на повторения в използваните изрази, правилно структуриране на разпоредбите от гледна точка на правна техника и преномериране.

2. Глава втора, регламентираща процедурата за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос в точките на междусистемно свързване:

Съдържанието на заявките и коригиращите заявки съответства на минимално изискуемото съдържание по член 13 от Регламент (ЕС) № 312/2014. Процедурните правила в Глава втора са разработени в съответствие с изискванията на регламента - чл. 14 относно процедурата за подаване на заявки в точките на междусистемно свързване, чл. 15 относно процедурата за подаване на коригиращи заявки в точките на междусистемно свързване и чл. 17 относно отхвърляне на заявки и коригиращи заявки или промяна на заявеното количество газ в точките на междусистемно свързване.

В съответствие с чл. 17, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 312/2014 е уредено и задължение за уведомяване от оператора на националния регулаторен орган и ползвателите за всяко предприето действие за промяна на количеството природен газ, заявено със заявка и дневна коригираща заявка. Причини за това могат да бъдат само случаи на извънредни обстоятелства или аварийни ситуации, когато има явна опасност за сигурността и стабилността на системата.

Разпоредбите относно основанията и реда за отхвърляне на заявки съответстват на член 17 от регламента.

Предвиденият процес на съгласуване със съседни оператори на преносни системи се прилага в случай, че операторите не са се съгласили на други условия в Споразумението за междусистемно свързване. Това споразумение се сключва в съответствие с Регламент (ЕС) № 2015/703 за установяване на Мрежов кодекс относно правила за оперативната съвместимост и обмена на данни.

С оглед прецизност на разпоредбите и яснота на текстовете предлагаме да бъдат направени корекции:

- наименованието на главата се променя от „Процедура за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос в точките на междусистемно свързване“ на „Заявки и коригиращи заявки за пренос в точките на междусистемно свързване“, тъй като съдържащите се разпоредби се отнасят за подаване, обработване, отхвърляне и промяна на заявките, както и за съгласуване с операторите на съседни преносни системи;

- разпоредбите на новите чл. 5 и чл. 6 са допълнени с думата „обработване“ на дневни заявки и дневни коригиращи заявки;

- нанесени са редакционни корекции с оглед избягване на повторения в използваните изрази, яснота на текстовете, правилно структуриране на разпоредбите от гледна точка на правна техника и преномериране, както и заличаване на изразите на английски език.

3. Глава трета, регламентираща процедурата за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос в трансгранични точки с трети държави и вътрешни входни и изходни точки на газопреносните мрежи:

Правилата са разработени съгласно изискванията на член 18 от Регламент (ЕС) № 312/2014 относно процедурата за подаване на заявки и коригиращи заявки извън точките на междусистемно свързване. Съгласно параграф 1, националният регулаторен орган има правомощие да определя след консултация с ОПС в кои точки извън точките на

междусистемно свързване се изисква подаване на заявки и коригиращи заявки. Съгласно параграф 2, когато в определени точки извън точките на междусистемно свързване се изисква подаване на заявки и коригиращи заявки, важат принципите, че ползвателите на мрежата имат право да подават коригиращи заявки за съответния газов ден и ОПС потвърждава или отхвърля подадените заявки и коригиращи заявки в сроковете по член 17.

В тази връзка предлагаме да бъдат направени корекции:

- наименованието на главата се променя от „Процедура за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос в трансгранични точки с трети държави и вътрешни входни и изходни точки на газопреносните мрежи“ на „Заявки и коригиращи заявки за пренос във вътрешни входни и изходни точки на газопреносните мрежи“, тъй като съдържащите се разпоредби се отнасят за подаване, обработване, отхвърляне и промяна на заявките, както и изпращане на потвърдените количества природен газ;

- от наименованието на главата, както и от разпоредбата на новия чл. 10 отпада израза „трансгранични точки с трети държави“, поради следните аргументи:

С проекта на ПБППГ се въвеждат изискванията на европейското законодателство, приложими за точките на междусистемно свързване. Прилагането на тези разпоредби, които изискват подаване на заявки и коригиращи заявки, може да се отнася и за други точки извън точките на междусистемно свързване, т.е. и във вътрешни входни и изходни точки на газопреносните мрежи. Въвеждането на същите изисквания за подаване на заявки и коригиращи заявки по отношение на трансграничните точки с трети държави представлява обвързване на оператори на газопреносни системи извън територията на Европейския съюз с Регламент (ЕС) № 312/2014.

- разпоредбите на новите чл. 10 и чл. 11 са допълнени с думата „обработване“ на дневни заявки и дневни коригиращи заявки;

- в разпоредбата на новия чл. 11, т. 4 се заличава израза „след прилагане на процедурата по чл. 9“, тъй като за вътрешни входни и изходни точки не следва да се извършва съгласуване с операторите на съседни преносни системи;

- нанесени са множество редакционни корекции с оглед избягване на повторения в използваните изрази, яснота на текстовете, правилно структуриране на разпоредбите от гледна точка на правна техника и преномериране, както и заличаване на изразите на английски език.

4. Глава четвърта, уреждаща обмена на данни с ползвателите и начините за комуникация в процеса на подаване, обработване и потвърждаване на заявки и коригиращи заявки гарантира осигуряването на достъп до информация в определена форма и чрез определено средство и достъпът на ползвателите на мрежата до тази информация при обичайните условия за използване, е в съответствие с чл. 29, ал. 2 от ПТПГ.

Предлагаме да бъдат направени редакционни корекции с оглед яснота на текстовете и правилно структуриране на разпоредбите от гледна точка на правна техника и преномериране.

5. Глава пета, регламентираща предоставяне на информация относно балансовия статус на ползвателите:

Предвижда се операторът да осигурява навременна и надеждна информация относно балансовия статус на мрежовите ползватели, чрез уеб-базиран клиентски портал - платформа за публикуване на данни и обмен на информация с мрежовите ползватели. Ползвателите на мрежата са длъжни да осигурят за своя сметка техническо оборудване и софтуер за обмен на данни с ОПС. Тези правила гарантират изпълнението на задълженията на ОПС съгласно член 33 от Регламент (ЕС) № 312/2014.

Съгласно член 33, параграф 4 от регламента, националният регулаторен орган определя схемата за предоставяне на информация за всяка зона за балансиране, като при предоставянето на информация за измерените в рамките на деня входящи и изходящи количества важат едни и същи правила за всички схеми. „Булгартрансгаз“ ЕАД е

предложил и е разработил реда за предоставяне на информация съгласно вариант 1, описан в член 3, т. 20 от регламента. Този вариант представлява схема за предоставяне на информация, при която информацията за ежедневно и неежедневно измерваните изходящи количества се основава на разпределяне на измерените потоци през газовия ден. В тази връзка, начинът на предоставяне на информация съответства на правилата на чл. 34 - 37 от Регламент (ЕС) № 312/2014 относно измерваните в рамките на деня входящи и изходящи количества, ежедневно измерваните изходящи количества, неежедневно измерваните изходящи количества, както и входящи и изходящи количества след газовия ден.

Предлагаме да бъдат направени редакционни корекции с оглед яснота на текстовете и правилно структуриране на разпоредбите от гледна точка на правна техника и преномериране.

6. Глава шеста, регламентираща режима на виртуалната търговска точка:

Чрез въвеждане на виртуални търговски точки за всяка от балансовите зони на газопреносните мрежи на територията на Република България, ОПС ще осигури възможност на ползвателите на мрежата и търговците на природен газ да продават и купуват природен газ, в това число с цел минимизиране на дисбалансите по своите балансови сметки. В съответствие с член 2, параграф 5 и член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 312/2014 е въведено правото ползвателите на мрежата да сключват с оператора споразумение с обвързваща правна сила, т.е. договор за пренос или друг договор, което им дава възможност да подават уведомления за сделка, в случая договор за участие на ВТТ. Във връзка с разпределяне на количествата по подадени уведомления за сделка за покупка и сделка за продажба в ПБППГ е заложено правилото, когато количествата по уведомленията не са равни, ОПС да разпределя по-ниското от двете посочени количества, а не да отхвърля и двете уведомления за сделка.

Режимът на виртуалните търговски точки е в съответствие с предвидената в одобрения на „Булгартрансгаз“ ЕАД доклад за прилагане на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 временна мярка „алтернатива на платформа за балансиране“ съгласно чл. 48 от Регламент (ЕС) № 312/2014. Предвиденият в Правилата ред и начин за подаване на уведомления за сделка е в съответствие с правилата по член 5 от регламента.

В тази връзка, предлагаме да бъдат направени корекции:

- в разпоредбата на новия чл. 20 се заличава изреча „национална балансова зона и транзитна балансова зона“, тъй като зоните са дефинирани в новия чл. 3;
- нанесени са редакционни корекции с оглед избягване на повторения в използваните изрази, яснота на текстовете, правилно структуриране на разпоредбите от гледна точка на правна техника и преномериране, както и въвеждане на съкращения на български език.

7. Глава седма, съдържаща начин за разпределяне на дисбаланси по ползватели, сетълмент и фактуриране на дисбаланси:

Съгласно член 20 от Глава V „Такси при дневен дисбаланс“ от Регламент (ЕС) № 312/2014, изчислението на размера на дневния дисбаланс по член 21, изчислението на приложимата цена по член 22, както и всякакви други необходими параметри са предмет на Методика за изчисляване на таксата при дневен дисбаланс, която ОПС представя за одобрение от националния регулаторен орган.

С оглед изложеното, предлагаме да бъдат направени корекции:

- разпоредбите на чл. 28 - 31 се заличават, тъй като са относими към предмета на обществените отношения, които се уреждат от Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс. В тази връзка е създаден нов чл. 27, в който се посочва, че операторът определя размера на началния и крайния дисбаланс по начина и реда, определени в Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс по чл. 11, ал. 3 от Правилата за търговия с природен газ, и е редактирана разпоредбата на новия чл. 28;

- нанесени са редакционни корекции.

8. Глава осма, съдържаща правила относно оперативното балансиране на газопреносната мрежа:

Тези правила предвиждат предприемане от оператора на действия за балансиране в съответствие с разпоредбите на член 6 - член 8 от Регламент (ЕС) № 312/2014 и при отчитане на временните мерки съгласно одобрения на „Булгартрансгаз“ ЕАД доклад за прилагане на временни мерки по регламента. Действията по балансиране са изброени в реда на използване на продуктите съгласно член 9, параграф 1 от регламента, съгласно който при спазване на принципите за извършване на действията за балансиране по недискриминационен начин и съобразяването им с евентуалните задължения на ОПС за икономична и ефикасна експлоатация на преносната мрежа, когато решава кои са подходящите действия за балансиране, операторът: отдава предимство на използването на нематериални продукти пред всички други налични краткосрочни стандартизирани продукти, когато и доколкото е целесъобразно; използва другите краткосрочни стандартизирани продукти, при изпълнението на определени условия; използва услуги по балансиране само когато краткосрочните стандартизирани продукти няма да бъдат или вероятно няма да бъдат подходящи за поддържане на преносната мрежа в експлоатационните ѝ граници.

В тази връзка, предлагаме да бъдат направени редакционни корекции с оглед яснота на текстовете и преномериране, както и въвеждане на съкращения на български език.

9. Глава девета, съдържаща възможността оператора да налага задължения в рамките на деня на ползвателите и правила относно налагането им:

В Глава девета „Задължения в рамките на деня“ и т. 22 от Допълнителните разпоредби на проекта на ПБППГ е предвидено ОПС да въведе задължения в рамките на деня съгласно член 25, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 312/2014.

Съгласно член 26, параграф 1 от регламента, ОПС може да направи предложение до националния регулаторен орган за налагане или изменение на задължение в рамките на деня, което може да съчетава елементи от различните видове задължения, описани в член 25, при условие че предложението отговаря на критериите по член 26, параграф 2.

Процедурата във връзка с налагане на задължения в рамките на деня изисква: ОПС да се консултира със заинтересованите страни, в т.ч. с националните регулаторни органи, със засегнатите оператори на разпределителни системи и с операторите на преносни системи в съседните зони за балансиране, във връзка с всяко задължение в рамките на деня, което предлага да се наложи, включително във връзка с методиката и допусканията, които е използвал, за да стигне до заключението, че отговаря на критериите по член 26, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 312/2014; след консултацията ОПС да изготви препоръка, която съдържа окончателното предложение и анализ съгласно член 26, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 312/2014 и да представи препоръката на националния регулаторен орган за одобрение на съдържащото се в нея предложение по процедурата по член 27 от Регламент (ЕС) № 312/2014. Националният регулаторен орган взема мотивирано решение и го публикува в срок от шест месеца от получаването на пълната препоръка (член 27, параграф 1 от регламента).

Предвид факта, че приложената обосновка относно налагане на задължения в рамките на деня по член 25, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 312/2014 няма характера и съдържанието на препоръка по член 26 от регламента, с оглед спазване на горепосочените задължителни изисквания на европейското законодателство, „Булгартрансгаз“ ЕАД е уведомено, че следва да инициира отделно производство във връзка с исканото налагане на задължения в рамките на деня, като представи в КЕВР доказателства за изпълнение на всички процедурни правила и пълната препоръка, която съдържа окончателното предложение на дружеството и анализ съгласно член 26, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 312/2014 (писмо изх. № Е-15-45-40 от 10.10.2016 г.)

С оглед изложеното, предлагаме глава девета да бъде преработена и да бъдат направени корекции:

- заличени са разпоредбите на чл. 38 и чл. 39;
- изменена е дефиницията в Допълнителната разпоредба на „задължение в рамките на деня“, от която отпада конкретното посочване на параграф 3 на член 25 от регламента;
- създаден е нов чл. 34, съгласно който операторът може да отправя до КЕВР предложение за налагане на задължения в рамките на деня по реда на чл. 26 от Регламент (ЕС) № 312/2014 и може да предложи различни задължения в рамките на деня за различните категории входни или изходни точки с цел осигуряване на по-ефективни стимули за различните категории ползватели на мрежата.

10. Допълнителна разпоредба:

С оглед факта, че част от предложените дефиниции се съдържат в § 1 Допълнителна разпоредба на Правилата за търговия с природен газ, а друга част са относими към предмета на обществените отношения, които се уреждат от Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, предлагаме в ДР на проекта на ПБППГ да бъдат запазени дефинициите на: балансово портфолио, виртуална търговска точка, дисбаланс, действие за балансиране, зона за балансиране, задължение в рамките на деня, количество по уведомление за сделка, подготвителен период, ползвател на мрежата, потвърдено количество, разпределено количество, регистрирани ползватели на виртуална търговска точка, схема за предоставяне на информация, услуга по балансиране и цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки. Тези дефиниции са представени по азбучен ред и в същите са направени някои редакционни корекции.

В допълнение, предлагаме също в проекта на ПБППГ изразът „националния регулаторен орган“ да бъде заменен с думата „КЕВР“; да отпадне пояснението „мрежови“ на ползвател, както и „на мрежата“, а изразът „балансов портфейл“ да бъде заменен с израза „балансирано портфолио“.

9. Преходни и заключителни разпоредби (ПЗР):

С оглед необходимостта от определен период за реално прилагане на ПБППГ, ведно със съответните такси за дисбаланс, в ПЗР са регламентирани моментът на влизане в сила на Правилата и началният момент на прилагането им.

II. Проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс (МОДТД, Методиката).

Методиката е структурирана в седем глави, Допълнителни разпоредби и Преходни и заключителни разпоредби.

1. МОДТД регламентира реда и условията за образуване и прилагане на дневна такса за дисбаланс. Методиката има за цел да гарантира формиране на недискриминационни такси за дисбаланс за ползвателите, създавайки стимули за ползвателите на преносните мрежи на територията на страната да балансират ефикасно балансовите си портфейли. Таксите отразяват реално направени разходи за дейността по балансиране и включват икономически обоснована възвръщаемост. Предвижда се Методиката да се прилага поотделно за балансовите зони на газопреносните мрежи на територията на Република България. МОДТД предвижда модел за дневно балансиране, който използва толеранс и финансово изчистване на възникнали дневни дисбаланси. Балансьорът купува и продава природен газ за балансиране, за да покрива индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи, подлежащи на балансиране и води отделна счетоводна отчетност по отношение на разходите и активите, с които се извършва дейността балансиране.

2. Глава втора от МОДТД регламентира начина на изчисляване на дисбаланса. За всеки газов ден D , предварително определеното дневно количество дисбаланс, разпределено на ползвател, се изчислява от балансьора на следващия газов ден $D+1$, чрез изваждане на предварително разпределените количества, изтеглени на изходни точки на балансовата зона от ползвателя от предварително разпределените количества, подадени на входни точки на балансовата зона за ден D от същия ползвател. Балансьорът определя и крайни количества дисбаланс на всеки мрежов ползвател за всеки газов ден на предходния

месец, след като бъдат направени окончателните разпределения на входните и изходни количества за балансовата зона за съответния ден. Крайните количества дисбаланс са разликата между сумата на окончателно разпределените количества на входни точки на ползвателя по отношение на газовия ден D и сумата на окончателно разпределени количества на изходни точки на ползвателя по отношение на газовия ден D. За изчисляване на окончателно разпределените количества на входни/изходни точки към предварително разпределените количества се добавя корекция в разпределените дневни количества на входни/изходни точки, след проведена процедура по преразпределение (положителна или отрицателна) за газовия ден D. Всички дневни дисбаланси за балансовите зони подлежат на финансово изчистване към финансовата сметка на съответния ползвател, като за всеки ден от месеца салдото на финансовата сметка се променя в зависимост от границите, в които попада абсолютната стойност на дневния дисбаланс спрямо толеранса. Предвижда се и прилагането на т.нар. „малка корекция“, която е от 3% до 10%. Балансът предвижда за първата година от въвеждане на такса за дисбаланс малката корекция да бъде в размер на 10%. За всяка следваща година се предвижда стойността на корекцията да се приема от КЕВР по предложение на балансора. Толерансът се определя от балансора на дневна база за всеки ползвател поотделно за всяка балансова зона, като процент от сумарния резервиран капацитет на изходни точки на балансовата зона за конкретния ден. Размерът на толеранса е еднакъв за всички ползватели и за всички балансови зони, и не може да бъде по-голям от 5%.

3. Глава трета от МОДТД регламентира определянето на цена на природния газ за балансиране. За всеки ден от месеца се определя цена на природния газ за балансиране, която се изчислява като сума от референтната цена на природния газ за деня D и разходна компонента на цената на природния газ за балансиране.

Референтната цена се определя по следния начин:

- при наличие на борса за търговия с природен газ и извършени повече от десет търговски сделки за покупка/продажба на природен газ с обем не по-малък от 6 000 хил. м³ за деня на отчитане и предходните 2 дни – равна на среднопретеглената за периода цена от извършените търговски сделки;

- при неизпълнение на горните условия, цената е равна на утвърдената на обществения доставчик за деня цена на природния газ за продажба на крайни снабдители и за клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, без включена цена за пренос по газопреносната система.

Разходната компонента на цената на природния газ за балансиране е стойност с положителен или отрицателен знак за единица дисбаланс, определена годишно от балансора по формула, съгласно която сумата/разликата на необходимите годишни приходи за дейността балансиране и годишно прехвърлената сума от сметката за неутралност при балансиране, се разделя на очаквания сумарен годишен дисбаланс, общо за всички балансови зони.

4. Глава четвърта от МОДТД регламентира формирането на необходимите приходи за дейността балансиране. Те се определят годишно от балансора като сума от прогнозните оперативни годишни разходи за дейността по балансиране на природен газ за годината на определяне, разходите за амортизация на активите, с които се извършва тази дейност, отчетени за предходната отчетна година и производението от базата на възвръщаемост и нормата на възвръщаемост на капитала.

Базата на възвръщаемост се изчислява като от стойността на активите, с които се извършва дейността балансиране и които имат полезен живот към края на предходната отчетна година, се изважда балансовата стойност на активите, обслужващи дейността, придобити чрез финансиране или по безвъзмезден начин, както и натрупаната амортизация към края на предходната отчетна година на активите, с които се извършва дейността балансиране, и се добавя необходимия оборотен капитал за извършване на дейността балансиране за годината на определяне.

Необходимият оборотен капитал се изчислява въз основа на проучване на необходимите средства за поддържане на достатъчен размер парични средства за посрещане на текущите задължения, както и задълженията към доставчици *или* като стойност не по-висока от 1/8 от годишните оперативни парични разходи за дейността, включително разходите за закупуване на оперативен газ и поддържане на запас с цел извършване на физическо балансиране на мрежите.

Предвижда се КЕВР с решение да одобрява норма на възвръщаемост на собствения капитал по предложение на балансъора или да определя целева норма на възвръщаемост на капитала. Съгласно Методиката, балансърът изчислява нормата на възвръщаемост всяка година при определянето на необходимите годишни приходи.

5. Глава пета от МОДТД съдържа правила за формиране на сметката за неутралност при балансиране, която се води от балансъора. В края на всяка газова година балансърът определя годишно финансово салдо за дейността балансиране като разлика между годишните приходи от дейността балансиране, годишните разходи за дейността и определената възвръщаемост.

Финансовото салдо може да е с положителен или отрицателен знак и се натрупва в сметката за неутралност при балансиране, като балансърът се стреми да постигне нулева стойност, а в края на всяка газова година предприема действия за освобождаване/компенсиране на цялата или на част от натрупаната стойност чрез корекция на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране.

Предвижда се възможност, ако след извършване на освобождаване/компенсиране, в сметката остане определена положителна сума и ако балансърът е и оператор на газопреносни мрежи, за които извършва балансиране, да освободи натрупаната сума, като я включи при определянето на цените за достъп и пренос на природен газ в директно прехвърляемите разходи за следващ ценови период с отрицателен знак.

6. Глава шеста от МОДТД съдържа правила относно извършване на сетълмент на дисбаланси, фактуриране и плащане.

Балансърът води финансова сметка за балансиране за всеки ползвател, в която се натрупват дневните финансови изчисления на разпределените дисбаланси за всяка балансова зона поотделно. Всички такси дисбаланс, предмет на дневните финансови изчисления, се осчетоводяват във финансовата сметка за балансиране. При определяне на крайни количества дисбаланс, различни от начално определените за даден газов ден, балансърът преизчислява значението на финансовата сметка за балансиране, имайки предвид определените крайни количества дисбаланс. Натрупаните по сметката такси за дисбаланс се изчисляват към/от мрежовите ползватели на месечна база. В началото на всеки месец сметката се нулира, като в нея започват да се натрупват дневните такси за дисбаланс за новия месец. Балансърът издава месечна фактура на стойност, определена от всички начисления, отнасящи се до разпределените дневни количества дисбаланс за всяка балансова зона поотделно и прилаганите цени за дисбаланс на дневна база. Ползвателят заплаща/получава от балансъора резултатната обща сума в лева. За определяне на стойността на месечната фактура балансърът изготвя обобщено извлечение за сетълмент на дисбаланси по дни от месеца и балансови зони за всеки ползвател на газопреносните мрежи в 2-дневен срок от датата на определяне на крайните дисбаланси. В Методиката е предвидена възможността ползвател да оспори извлечението или част от него, като представи допълнителни доказателства, приети от балансъора, които налагат промяна на извлечението, като е длъжен да приеме/издаде фактура на база на извлечението, независимо от оспорването.

7. В глава седма от Методиката е регламентиран редът за определяне и изменение на ценообразуващите елементи, формиращи таксата за дисбаланс.

В срок до два месеца преди началото на всяка газова година балансърът определя: необходими годишни приходи за дейността по балансиране, сумата за освобождаване/компенсиране от сметката за неутралност при балансиране, размера на толеранса, както и размера на малката корекция в проценти. Въз основа на определените

стойности и на прогнозния сумарен годишен дисбаланс общо за всички балансови зони, балансорът изчислява и разходната компонента на цената за дисбаланс и публикува проект на решение на управителния му орган за определяне на ценообразуващите елементи на таксата за дисбаланс за газовата година, като организира и провежда публична консултация по проекта. След приключване на процедурата по публична консултация, балансорът взема решение за ценообразуващите елементи на таксата за дисбаланс и в тридневен срок изпраща в КЕВР копие от решението си заедно с допълнителна информация, както и становищата на заинтересованите лица от проведената публична консултация и коментарите на балансора по всяко становище.

МОТДТ предвижда балансорът да: публикува решението за приемане на ценообразуващите елементи в средства за масова информация и на интернет страницата си, не по-късно от 14 дни преди началото на газовата година; поддържа на страница си актуална информация за ценообразуващите елементи и методиките, свързани с образуването, калкулирането и прилагането на дневните такси за дисбаланс и ежедневно да обявява цената за балансиране.

Предвидени са правомощия на КЕВР да извършва текущо наблюдение, мониторинг и контрол върху дейността на балансора в съответствие с приложимото законодателство, както и Комисията с решение, по реда и условията на действащото законодателство, да даде предписания на балансора по отношение прилагането на Методиката, като определи срок за тяхното изпълнение. Балансорът е длъжен да изпълни дадените предписания или задължителни указания в определения срок.

След анализ на конкретните разпоредби на проекта на МОТДТ се установи следното:

Предложеният проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс е изготвен в съответствие със Закона за енергетиката, Правилата за търговия с природен газ, както и със заложените общи принципи за балансиране и изискванията на Регламент (ЕС) № 312/2004, при отчитане на Доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагане на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014, одобрен с Решение № ВМ-1 от 29.09.2015 г. на КЕВР.

1. Глава първа, съдържаща общи положения:

В съответствие с Регламент (ЕС) № 312/2014, представеният проект на Методика гарантира, че ползвателите имат задължение да заплащат или имат право да получават такси при дневен дисбаланс в зависимост от размера на дневния дисбаланс за всеки газов ден. Проектът на Методика предвижда модел за дневно балансиране, който използва толеранс и финансово изчистване на възникнали дневни дисбаланси. Балансорът купува и продава природен газ за балансиране, за да покрива индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи, подлежащи на балансиране. В този смисъл, таксата за дневен дисбаланс отразява разходите и е съобразена с цените, свързани с евентуалните действия за балансиране на ОПС.

С оглед прецизност на разпоредбите и яснота на текстовете предлагаме да бъдат направени корекции:

- чл. 1 е редактиран в съответствие с предмета на Методиката съгласно чл. 20 от регламента;

- заличен е чл. 2, тъй като основанията за приемане на Методиката са посочени изрично в § 4 от Преходни и заключителни разпоредби на проекта;

- нанесени са редакционни корекции и е отразено преномерирането на разпоредбите.

2. Глава втора, регламентираща начина на изчисляване на дисбаланса:

Начинът на изчисляване на размера на дневния дисбаланс за балансовото портфолио на всеки ползвател на мрежата за всеки газов ден съответства на посочения начин и представената формула в член 21 от Регламент (ЕС) № 312/2014. Регламентирано е задължението на балансора да уведомява всеки ползвател за началния и крайния размер

на дневния му дисбаланс, което е в съответствие с член 21, параграф 4 от регламента. Предвидено е и правилото, че таксата за дневен дисбаланс се определя въз основа на крайния размер на дневния дисбаланс съгласно член 21, параграф 5 от регламента.

Предвидените в проекта на Методика правила за финансово изчистване към финансовата сметка на съответния ползвател и отразяване за всеки ден от месеца в салдото на финансовата сметка на сумите, изчислени в зависимост от това дали частта от дневния дисбаланс попада в рамките или извън рамките на предоставения толеранс, са в съответствие с прилаганите временни мерки в Доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагане на временни мерки по член 47-51 от Регламент (ЕС) № 312/2014. Съгласно доклада, за изчисляване на допустимото отклонение се прилага метод, при който за база се приема максималния дневен капацитет от портфолиото на ползвателя. Размерът на толеранса е еднакъв за всички ползватели и за всички балансови зони, и е до 5%.

Начинът на изчисляване на таксата за дисбаланс отразява и малката корекция, която е предвидена в размер от 3% до 10%, съгласно член 22, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 312/2014. По този начин ползвателите се насърчават да балансират своите входящи и изходящи количества природен газ. Малката корекция се определя и прилага по недискриминационен начин, който не води до прекомерно излагане на риск от такси за дневен дисбаланс за ползвателите.

С оглед прецизност на разпоредбите и яснота на текстовете предлагаме да бъдат направени корекции:

- Глава втора се преименува от „Изчисляване на дисбаланс“ на „Изчисляване на размера на дневния дисбаланс“;

- навсякъде в текста думата „предварително“ се заменя с „начално“ в съответствие с терминологията в регламента, като в тази връзка тази корекция е нанесена и във формулите;

- навсякъде в текста думите „окончателно“ и „окончателни“ се заменят съответно с „крайно“ и „крайни“ в съответствие с терминологията в регламента, като в тази връзка същите корекции са нанесени и във формулите;

- във формулите знакът за умножение „ \cdot “ е заменен със знака „ \times “ с оглед уеднаквяване на всички формули;

- нанесени са редакционни корекции с оглед правилно структуриране на разпоредбите от гледна точка на правна техника и преномериране.

3. Глава трета, регламентираща определянето на цена на природния газ за балансиране:

Начинът на определяне на цена на природния газ за балансиране се основава на изискванията на Регламент (ЕС) № 312/2014 при съобразяване с временните мерки съгласно Доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагане на временни мерки. Предвид липсата на търговска платформа, която да е ликвидна и да отговаря на критериите по чл. 10 от регламента, не е възможно да се определи среднопретеглената цена на природния газ, търгуван на платформата за всеки газов ден и да бъдат определени пределните продажни и покупни цени на природния газ за балансиране. В тази връзка и съгласно член 22, параграф 4 от регламента, в проекта на Методика е предвидено „правило по подразбиране“. Референтната цена на природния газ за деня D се определя за всеки ден от периода на балансиране по два начина, като ако не е възможно да се определи цена равна на среднопретеглената за периода цена от извършените търговски сделки, се определя цена равна на утвърдената на обществения доставчик за деня, цена за продажба на природен газ на крайни снабдители на природен газ и на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, приложима за съответния ден, без включена цена за достъп и пренос по газопреносната мрежа. В съответствие с член 19, параграф 3 от регламента, цената на природния газ за балансиране отразява и разходите и е съобразена с цените, свързани с евентуалните действия за балансиране на ОПС. Разходната компонента на цената на природния газ за балансиране представлява стойност с положителен или отрицателен знак за единица дисбаланс, определяна годишно, като сумата на

необходимите годишни приходи за дейността балансиране и годишно прехвърлената сума от сметката за неутралност при балансиране се разделя на очаквания сумарен годишен дисбаланс, общо за всички балансови зони.

С оглед прецизност на разпоредбите и яснота на текстовете предлагаме да бъдат нанесени редакционни корекции и преномерирание.

4. Глава четвърта, регламентираща формирането на необходимите приходи за дейността балансиране:

Начинът на определяне на необходимите годишни приходи за дейността балансиране отчита разходите, които балансаторът прави за тази дейност. С оглед прецизност и яснота на текстовете, предлагаме да бъдат направени редакционни корекции и преномерирание.

5. Глава пета, регламентираща сметката за неутралност при балансиране.

Съгласно принципите на неутралността по член 29 от Регламент (ЕС) № 312/ 2014, ОПС не може да реализира печалба или загуба от плащането и събирането на таксите при дневен дисбаланс, таксите в рамките на деня, таксите за действия за балансиране и другите такси, свързани с дейностите му по балансиране, които представляват всички дейности, извършвани от оператора в изпълнение на задълженията му по регламента. ОПС прехвърля на ползвателите на мрежата: всички разходи и приходи, произтичащи от таксите при дневен дисбаланс и таксите в рамките на деня; всички разходи и приходи, произтичащи от извършваните действия за балансиране, освен ако националният регулаторен орган смята, че тези разходи и приходи са възникнали при неспазване на принципа на ефикасността съгласно приложимите национални разпоредби; всички други разходи и приходи, свързани с дейностите по балансиране, извършвани от ОПС, освен ако националният регулаторен орган смята, че тези разходи и приходи са възникнали при неспазване на принципа на ефикасността съгласно приложимите национални разпоредби.

В тази връзка в проекта на Методика е въведена сметка за неутралност при балансиране, като балансаторът в края на всяка газова година определя годишно финансово салдо за дейността балансиране като разлика между годишните приходи от дейността балансиране, годишните разходи за дейността и определената възвръщаемост върху базата на възвръщаемост. В сметката за неутралност се натрупва определеното годишно финансово салдо от дейността с положителен или отрицателен знак. Балансаторът се стреми да постигне нулева стойност на сметката за неутралност при балансиране, като освобождава/компенсира ежегодно цялата или част от натрупаната сума, чрез корекция на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране. С оглед уреждане на възможността, въпреки извършване на действия от балансатора за освобождаване на натрупана сума по сметката, по същата да остане определена положителна сума, предлагаме да бъде направена редакция на предложението от дружеството текст, а именно балансаторът да може да освободи натрупаната сума, за да коригира разходната компонента на цената на природния газ за балансиране през следващи ценови периоди с тази сума. Предлагаме да бъдат нанесени някои редакционни корекции и преномерирание.

6. Глава шеста, съдържаща сетълмент на дисбаланси, фактуриране и плащане:

Редът в проекта на Методика съответства на предвидените разпоредби в проекта на ПБППГ. Натрупаните по финансовата сметка такси за дисбаланс се изчистват към/от ползвателите на месечна база, като в началото на всеки месец финансовата сметка се нулира, и в нея започват да се натрупват дневните такси за дисбаланс за новия месец. Предвидено е и правилото, че стойността на финансовата сметка за балансиране отчита определените крайни количества дисбаланс. Задължението на балансатора да изготвя и изпраща обобщено извлечение за сетълмент на дисбаланси по дни от месеца и балансови зони, за всеки ползвател на газопреносните мрежи, в 2-дневен срок от датата на определяне на крайните дисбаланси, въз основа на което се определя стойността на месечната фактура, което кореспондира с член 21, параграф 5 и с член 37, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 312/2014, съгласно който ОПС предоставя на всеки ползвател на мрежата сведение за разпределените му крайни входящи и изходящи количества и за

крайния размер на дневния дисбаланс в срок, определен съгласно приложимите национални разпоредби.

С оглед прецизност и яснота на текстовете предлагаме да бъдат нанесени редакционни корекции, правилно структуриране на разпоредбите от гледна точка на правна техника и преномериране.

7. Глава седма, регламентираща реда за определяне и утвърждаване на ценообразуващите елементи, формиращи таксата за дисбаланс:

Съгласно принципите за неутралност по член 29 от Регламент (ЕС) № 312/2014 ОПС прехвърля на ползвателите на мрежата всички разходи и приходи, вкл. тези, свързани с дейностите по балансиране, освен ако националният регулаторен орган смята, че тези разходи и приходи са възникнали при неспазване на принципа на ефикасността съгласно приложимите национални разпоредби. В тази връзка и с оглед спазване на принципа на ефикасността КЕВР следва да има възможност да извърши преценка, която да показва доколко ОПС действително е ограничил разходите при извършването на действията за балансиране. Тази преценка следва да се извърши при отчитане на информацията, времето и средствата, с които е разполагал ОПС в момента, когато е решил да извърши действието за балансиране.

С оглед гореизложеното, предвид липсата на достатъчна ликвидност на пазара на природен газ в страната и одобрен от КЕВР Доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагане на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014, предлагаме създаването на разпоредби, оправомощаващи Комисията да утвърждава разходната компонента на цена на природния газ за балансиране. В тази връзка с оглед предложения подход, в проекта на Методика е уредена процедура и срокове за провеждане на производството. Предвидено е обществено обсъждане с участие на балансьора и заинтересованите лица, като по този начин се гарантира прозрачност на процедурата и се дава възможност да изразят становища. КЕВР публикува решението си на интернет страницата на Комисията, а балансьорът - в средства за масово осведомяване и на интернет страницата на дружеството.

Правилата, че балансьорът публикува решението не по-късно от 10 дни преди началото на газовата година, че ежедневно обявява на интернет страницата си цена на природния газ за балансиране и че поддържа на своята страница актуална информация за елементите на дневните такси за дисбаланс кореспондира с член 20, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 312/2014.

Освен гореизложеното предлагаме да бъдат направени и корекции:

- структуриране на разпоредбите с оглед спазване на последователността на процедурните действия за приемане на решение за утвърждаване на разходната компонента и сроковете за това;

- прецизиране на разпоредбите, структурирането им от гледна точка на правна техника и преномериране;

- прецизиране на разпоредбите относно правомощията на КЕВР по контрол по прилагане на Методиката;

- въвеждане в Глава седма на разпоредбата, касаеща изменение на Методиката.

8. Допълнителна разпоредба:

С оглед факта, че част от предложените дефиниции се съдържат в § 1 Допълнителна разпоредба на Правилата за търговия с природен газ, а друга част са дефинирани в Правилата за балансиране на пазара на природен газ, предлагаме предвид предмета на обществените отношения, които се уреждат в проекта на Методика, в Допълнителната разпоредба да бъдат запазени дефинициите на: балансова сметка, балансово портфолио, количество дисбаланс, малка корекция, сметка за неутралност, такса за дисбаланс, толеранс и ценови период. Тези дефиниции са представени по азбучен ред и в същите са направени някои редакционни корекции.

В допълнение, предлагаме също в проекта на Методика да отпадне пояснението „мрежови“ на ползвател и „на мрежата“, а изразът „балансиран портфейл“ да бъде заменен с изречение „балансирано портфолио“.

9. Преходни и заключителни разпоредби (ПЗР):

Предвид факта, че настоящата газова година е започнала на 1 октомври и с оглед необходимостта от съобразяване на процедурата по Методиката за първия ценови период е предвидена преходна разпоредба, уреждаща хипотезата на подаване в КЕВР на заявление за утвърждаване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране за първия ценови период, в срок не по-късно от 1 месец от влизане в сила на тази методика. В тази връзка са регламентирани моментът на влизане в сила на Методиката и началният момент на прилагането на цените, определени по тази Методика.

Прилагането на проектите на Правила за балансиране на пазара на природен газ и на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс не е обвързано с разходи за държавния бюджет, поради което не се и изисква финансова обосновка по смисъла на Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Във връзка с гореизложеното, при одобряване на предложените проекти, следва да бъде проведена процедурата в съответствие с разпоредбите на Закона за нормативните актове, Административно-процесуалния кодекс и на ЗЕ. Проектите на Правила за балансиране на пазара на природен газ и на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс следва да бъдат публикувани на интернет страницата на КЕВР, ведно с доклада, съдържащ мотивите, както и на Портала за обществени консултации. Следва да бъде проведено обществено обсъждане на проектите, като на балансъора и на заинтересованите лица да бъде предоставен поне минималния законоустановен срок за изразяване на становища и предложения по проектите.

Изказвания по т.2:

Докладва А. Иванова. В Комисията е постъпило предложение от „Булгартрансгаз“ ЕАД за одобрение на проект на Правила за балансиране на пазара на природен газ и проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, които са на базата на ПТПГ и на Регламент № 312, с който се определят Правилата за балансиране на пазара на природен газ. Във връзка с разпоредби в Регламента и ПТПГ, които дават възможност при липса на достатъчна ликвидност на краткосрочния пазар на природен газ да бъдат въведени временни мерки. Иванова припомни, че Комисията е одобрила доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагане на такива мерки, а именно: алтернатива на платформа за балансиране, такса за временен дисбаланс и толеранс. Предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД за одобрение на проектите е подадено, след като са изпълнени процедурите от дружеството за одобряване от УС, публикуване на интернет страницата и провеждане на обществено обсъждане. Отразени са приетите за целесъобразни предложения и заедно с мотивите са внесени в КЕВР.

Работната група е извършила преглед на предложените проекти. Целта на Правилата е създаване на режим за балансиране при отчитане на временните мерки, съгласно одобрения доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагането им. В Правилата е регламентирано извършването на търговско балансиране на пазара на природен газ, както и отговорността на оператора за физическото балансиране на системата, което е функция на търговското балансиране. Правилата въвеждат и финансово отчитане на възникналите дневни дисбаланси на ползвателите, като се използва толеранс, а остатъчното балансиране се изпълнява чрез действия за балансиране от оператора. Предвижда се Правилата да се прилагат по отношение на националната и транзитната балансови зони, за които се създават отделни виртуални търговски точки, поради ограничения капацитет между двете балансови зони към момента, както и вследствие на спецификите им на работа.

След анализ на разпоредбите, работната група е установила, че те са разработени и съответстват на ЗЕ, ПТПГ, със заложените общи принципи за балансиране и изискванията на Регламент № 312 и при отчитане на Доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагане на временни мерки.

А. Иванова представи основните моменти, които работната група е преценила, че трябва да прецизира и промени.

Процедура за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос в трансгранични точки с трети държави и вътрешни входни и изходни точки на газопреносните мрежи. Тъй като въвеждането на същите изисквания по отношение на трансграничните точки с трети държави представлява обвързване на оператори на газопреносни системи извън територията на Европейския съюз с Регламент № 312, работната група предлага да отпадне изразът „*трансгранични точки с трети държави*“.

Иванова коментира проведената на 20.10.20016 г. във Виена Трета среща на газовата работна група към Регулаторния съвет на европейската общност за въвеждане на мрежовите кодекси за природен газ в енергийната общност. Комисията е участвала чрез свои представители посредством телекомуникационна връзка. На тази среща секретариатът на енергийната общност е представил предложение, което е изготвено съвместно с ЕК, насочено към прилагането на мрежовите кодекси на свързващите точки между страните от европейската общност и държавите – членки на ЕС. Това произтича от заключението на Мадритския форум, който е проведен на 06 – 07 октомври, на който са призовани регулаторите на страните – членки, съседи на страните от енергийната общност, да прилагат мрежовите кодекси в точките на взаимна свързаност. Страните от европейската общност трябва да изразят същата готовност.

В тази връзка от секретариата са изпратили проект на текст на декларация, с подписването на която националният регулаторен орган изразява ангажимента си да прилага мрежовите кодекси в точките на междусистемно свързване на газопреносната система на България с газопреносната система на страна от енергийната общност. В случая става дума за точката, свързваща България и Македония в пункта Жигилово.

В изпълнение на този ангажимент националните регулаторни органи следва да се координират и да се информират взаимно при вземането на решенията си.

Регламентирането в Правилата предоставяне на информация относно балансовия статус на ползвателите предвижда операторът да осигурява навременна и надеждна информация относно балансовия статус на ползвателите чрез клиентски портал.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е предложил и е разработил реда за предоставяне на информация съгласно вариант 1, описан в член 3, т. 20 от регламента. Този вариант представлява схема за предоставяне на информация, при която информацията за ежедневно и нееднодневно измерваните изходящи количества се основава на разпределяне на измерените потоци през газовия ден. Този начин на предоставяне на информация съответства на правилата на чл. 34 - 37 от Регламент № 312.

Регламентация на режима на виртуалната търговска точка предвижда въвеждане на виртуални търговски точки за всяка от балансовите зони на газопреносните мрежи на територията на Република България, посредством което операторът ще осигури възможност на ползвателите на мрежата и търговците на природен газ да продават и купуват природен газ, включително с цел минимизиране на дисбаланси по своите балансови сметки. Режимът на виртуалните търговски точки е в съответствие с предвидената в одобрения на „Булгартрансгаз“ ЕАД доклад за прилагане на временна мярка „алтернатива на платформа за балансиране“ съгласно чл. 48 от Регламента.

По отношение на начина за разпределяне на дисбаланси по ползватели, сетълмент и фактуриране на дисбаланси работната група предлага тази регламентация да бъде редактирана, като разпоредбите на чл. 28 - 31 се заличават, тъй като са относими към предмета на обществените отношения, които се уреждат от Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс. В тази връзка е създаден нов чл. 27, което е в съответствие с чл.20 от Регламента № 312.

В Глава девета е предвидена възможността операторът да налага на ползвателите задължения в рамките на деня и правила относно прилагането им съгласно член 25, параграф 6 от Регламент № 312.

Съгласно член 26, параграф 1 от регламента, ОПС може да направи предложение до националния регулаторен орган за налагане или изменение на задължение в рамките на

деня, което може да съчетава елементи от различните видове задължения, описани в чл. 25.

Процедурата във връзка с налагане на задължения в рамките на деня изисква определени действия от оператора, включително изготвяне на препоръка, която съдържа окончателното предложение и анализ съгласно член 26, параграф 5 от Регламента, която да представи препоръката на националния регулаторен орган за одобрение на съдържащото се в нея предложение. Националният регулаторен орган взема мотивирано решение и го публикува в срок от шест месеца от получаването на пълната препоръка (член 27, параграф 1 от регламента).

Предвид факта, че приложената обосновка относно налагане на задължения в рамките на деня няма характера и съдържанието на препоръка по чл. 26 от регламента, поради което с оглед спазване на горепосочените задължителни изисквания на европейското законодателство „Булгартрансгаз“ ЕАД е уведомено с писмо, че следва да инициира отделна процедура извън Правилата за балансиране, във връзка с исканото налагане на задължения в рамките на деня, като представи в КЕВР доказателства за изпълнение на всички процедурни правила и пълната препоръка съгласно чл. 26 от Регламента.

В тази връзка работната група предлага преработване на Глава девета от проекта. Разпоредбите на чл. 38 и чл. 39 са заличени. Изменена е дефиницията в Допълнителната разпоредба на „задължение в рамките на деня“. Създаден е нов чл. 34, съгласно който операторът може да отправя до КЕВР предложения за налагане на задължения в рамките на деня по реда на чл. 26 от Регламента и може да предложи различни задължения в рамките на деня за различните категории входни или изходни точки с цел осигуряване на по-ефективни стимули за различните категории ползватели на мрежата.

Относно Допълнителните разпоредби, поради факта, че част от предложените дефиниции се съдържат в Правилата за търговия с природен газ, а друга част са относими към предмета на обществените отношения, които се уреждат с Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, работната група предлага да бъдат запазени само част от дефинициите, които са редактирани и са подредени по азбучен ред.

В Преходните и заключителни разпоредби, с оглед необходимостта от определен период за реално прилагане на ПБППГ, ведно със съответните такси за дисбаланс, са регламентирани моментът на влизане в сила на Правилата и началният момент на прилагането им.

В целия текст на Правилата са направени редакционни корекции за избягване на повторения в използваните изрази, за яснота на текстовете, правилно структуриране от гледна точка на правна техника, както и отпадане на английските изрази.

Р. Тахир обясни как е структуриран доклада. Първо са разгледани проект на Правила за балансиране и проект на Методика, така както „Булгартрансгаз“ ЕАД ги е предложил. Там, където започва след анализ на конкретните разпоредби, работната група е посочила нещата, които предлага да се преработят. Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс е изготвена въз основа на Правилата за търговия във връзка с изискванията на Регламент № 312 и отчитане на приетия доклад за временните мерки на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Методиката съдържа седем глави, допълнителни разпоредби и преходни разпоредби.

Първа глава съдържа общите положения. В чл. 1 е уточнен предметът на Методиката. Заличен е чл.20. В съответствие с какво е изготвен, това е преместено в Преходни и заключителни разпоредби. Навсякъде в документа „балансиов портфейл“ е заменен с „балансиово портфолио“, а „мрежови ползвател“ с „ползвател“.

Глава втора - ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА РАЗМЕРА НА ДНЕВНИЯ ДИСБАЛАНС. Тази глава е изготвена в съответствие с Регламента. Посочен е начинът на изчисляване на началния и крайния дисбаланс. Тъй като в проекта на „Булгартрансгаз“ ЕАД е имало начални количества, предварителни количества и се е получавало обърквани, работната

група е уеднаквила термините. Имало е „окончателни“ и „крайни“. Навсякъде в документа вече има „начален дисбаланс“ и „краен дисбаланс“. Формулите не са променени, а са редактирани и отговарят на Регламента, за да има яснота. Посочено е докога баланссьорът уведомява всеки ползвател за начално определеното дневно количество дисбаланс за деня, не по-късно от 13:00 часа на следващия ден. В това начално количество може да настъпят някакви промени в резултат на преразпределението на количества - в резултат на човешки грешки, спиране на ток.

Тахир припомни презентацията на „Булгартрансгаз“ ЕАД, на която са присъствали част от комисарите. Там основните моменти са били посочени. След начално определените количества има формули, посочено е, накрая се правят и крайни количества на дневните дисбаланси. В тази глава е посочен и начинът на изчисляване на дневния дисбаланс, който попада в рамките на толеранса. Толерансът в доклада за временните мерки е до 5%, докато действа този доклад. Тази част, която попада в рамките на дневния дисбаланс, и следващите формули са за дисбаланса, който е извън рамките на този толеранс. Във формулите работната група е направила корекции – със звездички, точки, начални, крайни. Самите формули не са променени. Те са проверени и е установено, че отговарят на Регламента. В тази глава е посочена и малката корекция, която може да бъде в рамките от 3% до 10%. За първата година баланссьорът предлага да се тръгне от 10%. Предвидена е и възможност корекция следващите години да се приема от Комисията по предложение на баланссьора. Толерансът е до 5 години. Работната група е направила редакционни корекции с оглед яснота и преномериране.

Глава трета - ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНА НА ПРИРОДНИЯ ГАЗ ЗА БАЛАНСИРАНЕ. Тук също има редакционни корекции. В предложението от „Булгартрансгаз“ ЕАД проект е била предложена мерна единица *хил. куб.м*. В Регламента навсякъде е MWh. Цената на природния газ за балансиране се определя по формулата, където има референтна цена на природния газ, плюс разходна компонента за дейността балансиране. Тази цена за балансиране на природния газ се изчислява за всеки ден. В първата част тази референтна цена на природния газ, когато има търговия и е над 65 хил. MW за деня на отчитане и предходните два дена, тогава се взема среднопретеглената цена от извършените търговски сделки, тъй като няма ликвидност.

И. Н. Иванов попита това цената за предходните два дни ли е.

Р. Тахир отговори, че е за отчетния и предходните два дни. Тъй като нямат такава търговия, съответно не може да се прави по този начин референтната цена. „Булгартрансгаз“ ЕАД предлага цената на „Булгаргаз“ ЕАД без цената за пренос, което е съвсем адекватно за нашите условия и пазара, който се намира в момента. „Булгартрансгаз“ ЕАД са били предложили 65 хил. куб.м, но сега корекцията е 65 000 MWh за тези търговски сделки. Втората част на тази формула е разходната компонента, от която се получават необходимите годишни преходи за дейността балансиране. Тук се добавя или изважда едно салдо от сметката за неутралност при балансиране, разделят се необходимите приходи към прогнозното количество за годината, сумарен дисбаланс, който се очаква. След като има търговия, цялата тази формула ще се изчислява от „Булгартрансгаз“ ЕАД всеки ден. Тъй като цената на „Булгартрансгаз“ ЕАД е константна за тримесечие, през тримесечието, след като се одобри и разходната компонента, тя ще е постоянна.

В Четвърта глава следват разяснения на необходимите приходи за дейността балансиране. В тези необходими приходи ще влизат оперативните разходи за дейността балансиране, амортизация на активите, които са ангажирани с тази дейност, базата на възвръщаемост (активите, които са само за дейността балансиране) по нормата на възвръщаемост. Базата на възвръщаемост включва отчетната стойност на активите от предходната година, изваждат се амортизациите, защото те са в предишната формула, изваждат се балансовата стойност на активите, които са изградени за сметка на някакви финансираня, и се добавя необходимия оборотен капитал. Тук има две възможности. Необходимият оборотен капитал „Булгартрансгаз“ ЕАД или баланссьорът да подаде, след

като се направят съответните изчисления, и да представи проучвания. Другият вариант е както в Наредбата – 1/8 от необходимите парични средства за тази дейност. Всичко, което касае приходи, разходи, активи и заети хора, е регламентирано към Общи положения. Ще се води отделна счетоводна дейност. Не би следвало да има смесване с всички други лицензии, които има „Булгартрансгаз” ЕАД. Тук няма лицензия, но не следва да се включват. Нормата на възвръщаемост, формулата е в Наредбата и другата Методика за достъпа. Направена е редакция - Комисията да одобрява тази норма на собствения капитал по предложение на балансъора. Има преномерирани и редактирани текстове.

Глава пета - СМЕТКА ЗА НЕУТРАЛНОСТ ПРИ БАЛАНСИРАНЕ. В тази сметка се включват приходите, които получава балансърът за съответната година, изваждат се от тях разходите, които е извършил. Това са разходи за закупуване на природен газ за физическо, търговско балансиране, оперативни разходи, амортизации и ако има разлики в цените на закупен природен газ и реализиран за физическо балансиране. Финансовото салдо може да бъде с положителен или отрицателен знак, в зависимост от разликата. Тя се натрупва в сметката за неутралност. Балансърът в края на всяка газова година следва да предприеме действия за освобождаване на цялата тази сума или на част от сумата. Когато освобождава част от сумата, когато има положителна стойност, тя не може да бъде повече от сумата, която е определена за необходими годишни приходи за дейността. Когато е отрицателна стойност, не може да освобождава повече от два пъти, тъй като тогава цената за балансиране би станала доста висока. Работната група предлага едно съществено изменение. Предложението на „Булгартрансгаз” ЕАД е, ако остане някаква положителна сума, тази сума да се прехвърли с отрицателен знак към цената за достъп и пренос по газопреносната мрежа в директните разходи. Да се прехвърли в цените по другата методика. След извършен анализ, работната група счита, че не бива да има смесване на цени по различни методики. Тъй като ползвателите, на базата на които е формирана тази положителна сума (това са хората, които участват в балансирането), защо тази сума трябва да отива към цената за достъп и пренос? Затова работната група е направила редакция. Дори да остане такава сума, тя да е за следващи ценови периоди. Защо не може изведнъж цялата сума да се освободи? Защото не бива цената на природния газ за балансиране да е равна на референтната цена. Тогава от търговците никой няма да има интерес да балансира.

Глава шеста - СЕТЪЛМЕНТ НА ДИСБАЛАНСИ. ФАКТУРИРАНЕ И ПЛАЩАНЕ. Направени са редакционни корекции с оглед яснота на разпоредбите. Посочено е кога се издава месечната фактура от балансъора, от ползвателите, кога се известяват ползвателите. Плащанията са в лева до 25-то число на месеца след представяне на издадена фактура. Посочен е крайният час.

Глава седма - РЕД ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ И УТВЪРЖДАВАНЕ НА ЦЕНООБРАЗУВАЩИТЕ ЕЛЕМЕНТИ, ФОРМИРАЩИ ТАКСАТА ЗА ДИСБАЛАНС. Тук работната група е направила съществени корекции, той като счита това за по-коректно. На презентацията на „Булгартрансгаз” ЕАД от член на КЕВР се е поставил въпросът: Къде са правомощията на Комисията по методиката, която дружеството предлага? В проекта на методика „Булгартрансгаз” ЕАД са предлагали до два месеца преди започването на газовата година те да изготвят, определят необходимите годишни, размера на малката корекция, толеранса, изчисляват разходната компонента, изготвят проект на решение, което се приема от техния управителен орган, публикува се, провежда се обществено обсъждане, изчаква се 14-дневния срок, вземат се становищата на тези, които ще се възползват от тази методика, приема се отново решение на УС и в тридневен срок изпращат на Комисията цялата тази информация и казват следващата година при тези параметри ще се извършват ... Наистина ролята на регулатора тук по-скоро е информативна, макар че има разпоредби, които казват, че Комисията извършва контролен мониторинг, но той е последващ контрол. Тъй като балансърът не следва да реализира нито печалба, нито загуба, Комисията следва да контролира дали се прилага правилно принципът на ефикасността на разходите. Имайки предвид, че в предложени проект

Комисията няма как да види какво се случва, работната група е решила да преработи тази глава. Предложението на работната група е: В срок от 2 месеца балансърът определя необходимите годишни приходи, сумата за освобождаване от сметката за неутралност (дали цялата, дали част), размера на толеранса в проценти, размера на малката корекция. След това изчислява разходната компонента. Работната група предлага да се въведе: КЕВР да одобри тази разходната компонента, защото в нея се съдържат необходимите годишни приходи, оттам може да се видят разходите, активите. Оттам ще се види и колко освобождава балансърът от сметката, защото той може да прецени да освободи малко, а Комисията да прецени, че може още повече да се освободи. Да се види прогнозното количество за годината, което планира като дисбаланс за тези зони. Тъй като от друга страна всички срокове трябва да се вметят преди да започне газовата година, която по регламент започва на 01 октомври, работната група е направила едни срокове. В срок до два месеца балансърът прави тези изчисления. В срок не по-кратък от 55 дни преди началото на всяка газова година внася в КЕВР предложението си за разходната компонента с всички обосновки. КЕВР в срок до 15 дни след представяне на заявлението приема доклад и проект на решение и насрочва дата и час за провеждане на обществено обсъждане. Това обществено обсъждане ще бъде заедно с балансъра и заинтересованите лица. Спазва се 14-дневен срок по процедура. След приключване на процедурата за обществено обсъждане, на закрито заседание КЕВР приема решение за утвърждаване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране за следващата газова година. Решението се приема не по-късно от 14 дни преди началото на газовата година. Имайки предвид, че ще се правят и цени на „Булгаргаз“ ЕАД по това време, работната група е съобщила тези неща. Както при „Булгаргаз“ ЕАД има двадесетдневен срок за произнасяне, и тук работната група счита, че би се справила. След приемане на решението от Комисията, балансърът не по-късно от 10 дни преди началото на газовата година публикува решението. Балансърът поддържа на интернет страница си актуална информация за елементите на дневните такси за дисбаланс, включително за размера на толеранса и малката корекция. Комисията като одобри разходната компонента, едното тримесечие цената на обществения доставчик плюс разходната компонента ще бъде всеки ден тази. Следващото тримесечие към разходната компонента ще се прибави онази цена, която се приема за следващото тримесечие. От тази гледна точка работната група е решила, че само разходната компонента следва Комисията да одобрява. Когато търговията тръгне, тогава „Булгартрансгаз“ ЕАД ще си ги прави по формулата. Направена е редакция на някои текстове. Тази Методика може да се изменя по инициатива на КЕВР или на балансъра, като КЕВР следва да следи за прилагането на тази Методика и да дава задължителни указания, като се дава на балансъра достатъчен срок да ги изпълни.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА. Редактирани са някои определения, а са изтрити други, които се повтарят с Правилата за балансиране.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ. Тъй като не се знае тази Методика кога ще се приеме окончателно, кога ще започне да се одобрява разходна компонента, работната група е предложила една преходна разпоредба за първия ценови период. Балансърът следва да подаде в КЕВР заявление за утвърждаване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране за първия ценови период, не по-късно от 1 месец от влизане в сила на тази методика. Трябва да се имат предвид всички тези съкратени срокове и че прилагането на цените, определени по тази Методика, започва не по-рано от 01.01.2017 г. Това е важно, ако има някакво закъснение. Тази методика влиза в сила от деня на постановяване на решението на КЕВР за нейното приемане и се обнародва в „Държавен вестник“.

Работната група предлага на Комисията да приеме настоящия доклад, да приеме проектите на Правила за балансиране на пазара на природен газ и на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, да се насрочи обществено обсъждане, като се определят датата и часа и се поканят съответните заинтересовани лица. Да се публикуват ведно с доклада на Портала за обществени консултации. Тахир уточни, че тук не е

направена съгласувателна таблица, тъй като това са документи, които се приемат за първи път, достатъчно добре са описани в доклада. Такива съгласувателни таблици ще се направят след обществените обсъждания.

М. Димитров направи допълнение във връзка с мерните единици, замената на хил. куб. м с MWh. Природният газ, който е добит от различни източници, има различна калоричност. Кубичните метри не могат да оценят каква енергия се носи в 1 куб. м. Затова тази дименсия ще бъде заменена с MWh. Тази разлика може да варира от 500 kcal до 1 500 kcal и е съгласно Регламент № 703. Използва се горна граница за превръщане към MWh. Това означава, че се отчита енергията на водните пари, които са в природния газ.

А. Йорданов се върна на Правилата за търговия. Той направи кореспонденция с онова обстоятелство, което е отбелязал с вторичното разпределение на количествата природен газ. Отнесено към определяне на размерите на дневния дисбаланс, ще създаде множество казуси, които не иска да анализира и прогнозира.

А.Йорданов поздрави работната група за свършената работа по т.1 от дневния ред. Той подкрепя всяка синхронизация с европейските регламенти, особено с Регламент №312, който е ключов в областта на природния газ, но това обстоятелство, заедно с обстоятелството, че тези подзаконовни актове се приемат от Комисията по предложение на енергийните дружества, не сменя отговорността на Комисията да води регулаторна политика. В тази връзка Йорданов има забележка, която е свързана с премахването на част от дефинициите в заключителните разпоредби. Ако тези термини се използват в текста на Правилата, Методиката или другите Правила, Йорданов счита, че няма никакъв проблем в това те да се повтарят, особено ако са идентични дефинициите. Дори е по-добре и по-лесно за този, който ползва и прилага Правилата. Йорданов не намира изваждането на дефиниции за добър подход. В противен случай ще се изпадне в ситуация, ако се четат Правила за балансиране, да се търсят дефиниции в ПТПГ или обратното. Ако прецени работната група, е хубаво да се комплектоват всички дефиниции, използвани в самия документ и да се синхронизират. Втората бележка на Йорданов е свързана с духа на Регламент № 312, съгласно който балансирът не следва да получава печалба от дейността по балансиране. Така, както е направена формулата за необходимите годишни приходи, това автоматично означава печалба от дейността от балансиране. Активи по норма на възвръщаемост автоматично означава печалба. Сметката за неутралност няма да го изравни, защото там разликата е между одобрените и действително получените приходи, а одобрените съдържат съответната норма на възвръщаемост. Йорданов не прави предложение, само маркира проблема. Той счита, че духът на Регламента не е съвсем спазен в този случай. Йорданов коментира редакцията на работната група и въвеждането на одобряване на необходими годишни приходи и други елементи от страна на Комисията. Той счита, че не трябва да се върви в този посока. Балансирането не бива да е съпроводено с ценово регулиране. Това са елементи на ценовото регулиране. Върви се към либерализиран пазар, Комисията има съответния инструментариум да осъществява контрол по спазване на Регламента, има и съответните административнонаказателни разпоредби. Затова Йорданов смята, че Комисията не бива излишно да се нагърбва с ценово регулиране, специално в областта на балансирането. Това не го предвижда и Регламентът. Либерализираният пазар означава пазар без ценова регулация, не пазар без регулация въобще. Йорданов смята, че Комисията на този етап трябва добре да преразгледа позицията си дали ще участва в ценово регулиране при балансирането или не.

Р. Тахир каза, че са правили допитване до съседните регулатори по отношение на балансирането. Оказало се е, че в Гърция регулират разходите и количествата дисбаланс за всяка година. В Румъния няма регулация в тази посока.

Е. Маринова каза, че това е било дилема, която работната група е разглеждала. Какъв да бъде подходът - дали такъв, какъвто предлага дружеството, напълно в правата и задълженията на самия балансир да определя цената за балансиране, а Комисията да има само мониторингови функции, или да бъде подходът, който работната група е възприела в проекта? Проучен е и съседният опит. Подходът, който работната група е заложила, се

прилага в Гърция. Основният аргумент, който се взема предвид, е наличието на ликвиден пазар. Когато пазарът не е ликвиден, когато няма конкуренция на тази услуга, както в момента е режимът в България, дори и поради факта, че са ползвани изключения от Правилата за балансиране на регламента, липсата на ликвиден пазар е аргументът, който налага да са засилени регулаторните функции на регулатора и той да регулира тази цена. Това е някакъв преходен период, докато пазарът стане ликвиден и конкурентен. Принципът е или се регулира всичко, както е в момента (всички елементи на разходната компонента), или нищо. Самият „Булгартрансгаз“ ЕАД е бил предложил някакъв смесен подход, тъй като неговото предложение е било Комисията да утвърждава единствено норма на възвръщаемост. В изпълнение на регламента всяка година „Булгартрансгаз“ ЕАД предлага на Комисията доклад, в който описва състоянието на пазара, въз основа на който следва да се прецени дали да продължават изключенията от Правилата за балансиране.

А. Йорданов коментира приведената като аргумент връзка между ликвиден пазар и ценово регулиране. Това не му е достатъчно, за да възприеме този подход. Причината е, че в основата на разходната компонента е регулираната цена на „Булгаргаз“ ЕАД в момента. Вторият момент, срещу който Йорданов е възразил, е нормата на възвръщаемост на капитала, който автоматично води до търговска печалба. Това всеки икономист ще го потвърди. Йорданов не вижда какви заплахи има за пазара, за да се налага Комисията да провежда толкова силно ценово регулиране, при положение, че има един единствен източник към момента на доставка на газ за балансиране и при положение, че неговата цена е регулирана. Плюс всички други правомощия по мониторинг и контрол, които има Комисията, Йорданов не вижда защо това е необходимо. Той счита, че по-добрият пример между Гърция и Румъния е Румъния.

Е. Маринова уточни, че в разходната компонента не влиза цената на „Булгаргаз“ ЕАД. Работната група е преценила, че няма аналогия между българския пазар на природен газ и румънския (там има местен добив и борса) и пазарът е доста по-развит.

А. Йорданов каза, че е така, но не вижда кореспонденция между ценовата регулация и пазара.

Р. Тахир отговори, че Комисията всъщност не регулира цените, а само разходната компонента.

А. Йорданов каза, че Комисията регулира ценообразуващи елементи.

Р. Тахир обясни, че предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД е да вкарват със заявление Комисията да им одобрява нормата и размера на малката корекция. Съгласно Регламента, ако не надвишава 10%, не е задължително Комисията да регулира това. Работната група не е могла да си представи как само нормата на възвръщаемост ще се регулира. На презентацията, на която са присъствали икономистите на Комисията, е бил поставен въпросът за нормата на възвръщаемост. „Булгартрансгаз“ ЕАД счита, че това е един вид компенсация. Те ще ангажират ресурси и актив, пари, които биха вложили в друга дейност, а така влагат в балансирането. От това те ще загубят, ако не си посочат тази част. Сумата, която се получава като възвръщаемост, не е много висока стойност, от което те няма да спечелят, но ще им бъде като компенсация. Те го третират като капиталов разход. Това са били техните обяснения. Работната група е преценила да остави в този вид, в който е.

И. Н. Иванов каза, че предстои обществено обсъждане.

А. Йорданов каза, че в момента не води спор, а е изразил мнение по въпроса. Той отбеляза, че неправилно се е изразил. Цената на „Булгаргаз“ ЕАД влиза в цената на природния газ за балансиране, а не в разходната компонента, но това не е съществено и експертите от работната група са разбрали какво иска да каже. Мнението на А. Йорданов е, че следва да се прилага опита на по-развитите пазари, в случая на Румъния, тъй като и тук предстои да се случват различни процеси като междусистемна свързаност, да има залежи на природен газ, които да могат да се добиват на територията на Р България. Такава е неговата визия.

Г. Дечева направи уточнение относно нормата на възвръщаемост. Тя счита, че А. Йорданов е прав, но има и друг момент. Ако дружеството изтегли заем, с който да си финансира тази дейност по балансиране, той трябва да си обслужва този кредит. Нормата на възвръщаемост на кредита ще бъде точно това. Йорданов забравя втората част от изискването на Регламента, че дружеството не само не трябва да печели, но и не трябва да губи. Що се касае до самия пазар, когато това се случи, по инициатива на КЕВР самата Методика може да се промени и да се наложат съвсем други основи. Поне засега, като се има предвид, че този документ е първичен, за първи път е прилаган, не се знае как ще работи, за работната група по-добрият вариант е тази засилена регулаторна рамка от страна на регулатора.

И. Н. Иванов каза, че е вложена много енергия и компетентност от страна на газовата и правна дирекции, за да може максимално бързо да бъдат подготвени тези документи. Това е с цел от 01.01.2017 г. те да влязат в сила. И в двата документа текстът в заключителните разпоредби е, че цените, определени по тази Методика, както и самите Правила, започва не по-рано от 01.01.2017 г. Иванов попита това означава ли, че се счита, че ще бъде недостатъчен срокът за дружествата да се подготвят за прилагането им.

Р. Тахир отговори, че точно това означава. Тъй като сега предстои обществено обсъждане.

И. Н. Иванов каза, че около 25 - 30 ноември ще завърши процедурата.

Р. Тахир каза, че няма проблем Правилата за търговия веднага да влязат, но ако започнат да се прилагат Правилата за балансиране, трябва да има цена. Няма как без цена за дисбаланс да се прилагат Правилата за балансиране. Това работната група е коментирала с „Булгартрансгаз“ ЕАД. Възможно е Комисията да успее да одобри тази разходна компонента, но може и да не успее. С оглед на това работната група е направила този запис.

И. Н. Иванов отбеляза, че тази Методика ще претърпи много сериозно изменение след приключване на периода на временните мерки. В този си вид тя е само в срока на 2019 г., съгласно въведение три временни мерки, едната от които е определяне на такса за дневен дисбаланс.

Р. Тахир потвърди това.

И. Н. Иванов установи, че няма други изказвания, прочете проекта на решение и го подложи на гласуване.

С оглед гореизложеното, на основание чл. 14 от Закона за енергетиката, чл. 11, ал. 3 и чл. 12, ал. 8 от Правилата за търговия с природен газ, чл. 43, ал. 1 и ал. 6, чл. 49 и чл. 51 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, Комисията

Р Е Ш И:

1. Приема доклад относно проект на Правила за балансиране на пазара на природен газ и проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, на „Булгартрансгаз“ ЕАД;

2. Приема проект на Правила за балансиране на пазара на природен газ и проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс;

3. Насрочва обществено обсъждане на проекта на Правила за балансиране на пазара на природен газ и на проекта на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс на 02.11.2016 г. от 10:00 ч.;

4. За участие в общественото обсъждане да бъдат поканени представители на заинтересованите лица;

5. Датата и часът на общественото обсъждане да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране;

6. Проектът на Правила за балансиране на пазара на природен газ и проектът на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията, ведно с доклада, и на Портала за обществени консултации.

В заседанието по **точка втора** участват председателят Иван Н. Иванов и членовете на Комисията Ремзи Осман, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова, Валентин Петков.

Решението е взето със **седем гласа „за“**, от които **четири гласа** (Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова) на членовете на Комисията със стаж в енергетиката.

РЕШЕНИЯ ОТ ЗАСЕДАНИЕТО:

По т.1 както следва:

1. Приема доклад относно проекта на Правила за търговия с природен газ;
2. Приема проект на Правила за търговия с природен газ;
3. Насрочва обществено обсъждане на проекта на Правила за търговия с природен газ на 02.11.2016 г. от 10:00 ч.;
4. За участие в общественото обсъждане да бъдат поканени представители на заинтересованите лица;
5. Датата и часът на общественото обсъждане да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране.
6. Проектът на Правила за търговия с природен газ да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията, ведно с доклада и съгласувателната таблица, и на Портала за обществени консултации.

По т.2 както следва:

1. Приема доклад относно проект на Правила за балансиране на пазара на природен газ и проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, на „Булгартрансгаз“ ЕАД;
2. Приема проект на Правила за балансиране на пазара на природен газ и проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс;
3. Насрочва обществено обсъждане на проекта на Правила за балансиране на пазара на природен газ и на проекта на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс на 02.11.2016 г. от 10:00 ч.;
4. За участие в общественото обсъждане да бъдат поканени представители на заинтересованите лица;
5. Датата и часът на общественото обсъждане да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране;
6. Проектът на Правила за балансиране на пазара на природен газ и проектът на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията, ведно с доклада, и на Портала за обществени консултации.

Приложения:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-327/20.10.2016 г. - Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с природен газ.

2 Доклад с вх. № Е-Дк-325/17.10.2016 г. - Правила за балансиране на пазара на природен газ и проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс на „Булгартрансгаз” ЕАД.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(Р. Осман)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

.....
(В. Петков)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА